

ELŐFIZETÉS

HELYIEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

ÁRADI:
Egy évre 20 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

NYILVÁNTARTÁS:
Nyilvántartási díj 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 887.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, január 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérlekk: A tengeri kigyók városa.
- Aradmegye bizottságai.
- Tízszor korona utépítésre.
- Az alispán a román mozgalomról.
- Az aradi fogház halottja.
- A népkönyha estélye.
- Ellenzéki vihar a közigazgatási-bizottságban.
- Aradi művész halála Amerikában.
- Köngyűlés esendőfedezettel.
- Egy aradmegyei különc halála.
- Terjed a kanyaró.
- A színház fölemelt helyéről.
- Irodalmi élet Aradon.
- Ételnél a politika.
- Amiről beszélnek.
- A vármegye dolgai.
- Tárca: Jókai és Mikszáth.
- Csarnok: Az első fájdalom. Irta: Lia.

A tengeri kigyók városa.

Arad, január 8.

A tengeri kigyók városa: Arad. Szinte humoros már az a nagy létesítési láz, amely itt dühöng, s amely esztendők óta foglalkoztatja a polgárságot egyetlen látható eredmény nélkül. Lapozgatván a tizenötöstendős ujságokat, némi megdöbbenéssel látjuk, hogy már akkor azt irták a kollégák, hogy: „a vashidak ügye kezdi tengeri kigyóvá kinőni magát.” A tüzelaktanya, a leendő villanyos vasut, szóval minden ügy, amelyhez a városi törvényhatóság hozzájárulása szükséges, a végtelenségbe húzódik, s most egy új tengeri

kigyó csatlakozik a régiekhez: az aradi kulturpalota ügye.

Sajátságos, de a helyi viszonyokból könnyen megmagyarázható, hogy egy-egy vidéki városban a kultúra továbbfejlesztésének ügye odafűződik valami kicsiséghez, mint például Aradon a kulturpalotához. Ennek az épületnek a jelentősége nemcsak az volna, hogy ott elhelyezhetnék a Kölcsey-egyesület muzeumát és könyvtárát, mert elvégre ez a muzeum és ez a könyvtár a mostani helyén is ugyanazt az értéket képviseli, mint amelyet a kulturpalota falai között. Az sem teszi túlságosan jelentőségteljessé ezt a kérdést, hogy a messzi jövőben talán mégis felépülő épületben egy nagyobb tereget terem lesz, ahol kétszázal több ember hallgathatja a különféle ünnepi beszédek bombasztjait, mint most. Hanem jelentőségteljessé teszi Arad művészi fejlődése, melynek a kulturpalota igen fontos tényezője lesz.

Aradot valaha a vidék városai között zenei képzettség dolgában első helyen emlegették. Most már nem. Az operai előadásokon ugyan megtelik a színház, a filharmonikusok estélyein ugyan megjelenik egy tucat „hallgatóság,” de ezzel azután vége is van a zeneváros műpártolásának. De ez nem a közönség hibája. A közönség lassanként beletörődik abba a gondolatba, hogy mivel nincs módja más zenei élvezetben részesülni: harmincszor meghallgatja a Parasztszociális előadását

és pontot tesz vágyakozásai után. Tovább nincs. Hiába vannak filharmonikusok, akik csak maguknak muzsikálhatnak, hiába jön Aradra minden télen két-három zongora, hegedű, vagy énekművész, hogy koncertet adjon valamelyik szállodában. A közönség lassanként elfásul azok iránt a dolgok iránt, amelyek kiesnek az állandó érdeklődés keretéből. Aradnak tehát nincs zenei élete, mert nincsen alkalmas hely, ahol a zenét kultiválni lehetne.

Menjünk tovább. A képzőművészek a szó szoros értelmében képtelenek kellő kiállítási helyiség hián a közönséggel érintkezést keresni. Kirakatokban jelennek meg a képek, angol és brünni posztók, esetleg sonkák és snapszok közepette: tessék érvényesülni, uraim! Aki sonkát vásárol, talán étvágya támad a képre is. Igazán valóságos istencsudája, hogy a minapi tárlat nem végződött anyagi bukással, mert hiszen a gyenge világítás, az alkalmatlan helyiség kész megölője egy ilyen tárlatnak. És a közönség, amelyben megvan a szép szeretete, a művészet méltánylása, a közönség a képzőművészekkel szemben is meglehetősen hideg marad: nem érdeklődik túlságosan a mozgalmaik iránt, nem tekinti eseménynek, ami az ő műveikkel történik. A helyzet olyan, mint amikor az újdonsült háztulajdonos a szalonya helyett a fürdőszobájába vezet vendégeit. Hiába vágja magát ünneplőbe az aradi képzőművészet, mikor nincs szalonya, ahol a vendégeket fogadhatná.

Jókai és Mikszáth.

Azzal a megdöbbentő jelenséggel szemben, hogy a Jókai-szoborra még mindig olyan rémségesen kevés adakozás folyik, hogy azt kelőleg jellemeznél csupán azért nem kívánjuk, mert már elégszer jellemeztük, némi elégtétellel jegyezzük fel, hogy a másik szobra Jókainak, amely kétségkívül gyönyörű lesz, már egész bizonyosan meglesz.

Ezt a másik szobrot most faragja Mikszáth Kálmán, aki vállalkozott arra, hogy megírja Jókai életrajzát. Szinte fölösleges mondanunk, hogy sem Jókaihoz méltóbb író, sem Mikszáth tollához méltóbb tárgyat elképzelni nem tudunk.

S hogy Mikszáth a maga bájos zsenijén kívül még minő lelkiismeretességet fordít arra, hogy könyve minél tökéletesebb legyen, azt a következő szeretetreméltó módon mondja el a „Vasárnapi Ujság” holnapi számában *A tökéletes könyv* címe alatt:

„Hogy miért nem írok e héten a „Vasárnapi Ujság”-nak?

Mily kérdés ez tőletek? Hiszen inkább azt kellene indokolnom, ha írnék, hogy miért írok, mint hogy miért nem írok.

Hanem ennek is okát tudom adni. Az ok

abban van, hogy én most, amint tudjátok, a Jókai életrajzán dolgozom. Együtt élek az öreggel, együtt mendegélek vele a bölcsőtől koporsójáig. Pápáról Keskemétre, innen Komáromba, vele élem a forradalmat, a Bach-szisztemát, vele obstruálok a balközépről a díbdab mamelukok ellen. Azaz hogy ez még a múlt héten volt, — azóta már a 80-as években vagyunk és éppen most adták el a stáció utcai házunkat 88 ezer forintért a fővárosnak, hát most van pénzünk. De nem ez az oka, hogy nem írok.

Az oka az, hogy az első kötetet már megírtam, a nyomdában kiszedték és én a szedésből kefével lehuzattam vagy tizennégy példányt szétküldtem azokat nagytudományú celebritásoknak: Gyulai Pálnak, Beöthy Zoltánnak, Szinnyey Józsefnek és három kiváló politikusnak, továbbá a Jókai családtagoknak és Jókaiék életviszonyait ismerő barátainak azaz a kérésrel, hogy elolvassán, bíráló észrevételeiket a margón sziveskedjenek megírni, hibás adataimat kijavítani, vagy újakkal helyesbíteni. Így vélttem legjobban boldogulni, belefogván laikus létemre egy oly természetű munkába, mely inkább egy történetírónak felelne meg.

A kötetek most a tél elején kezdtek visszaszállingózni. Olyan érdeklődéssel vártam őket, mint Noéa szétküldött galambjait.

Legelőbb jött vissza a Tuba Jánosné Komáromból, egy szép levéllel a kiadóhoz, hogy soha még efféle munkát olyan gyönyörrel nem

olvasott; de néhány tévedés van, azokat följegyezte a margóra. Örültem ennek a dícséretnek.

Azután a Hegedüs Sándorné példánya jött vissza. A kegyelmes asszony fülekkel is bekajtozta azokat a lapokat, a hol hiba van. Gyulai Pál nem írt levelet, hanem jegyzeteket tett a kifogásolt helyeknél. Eleve kivettem annyit, hogy Jókait mint embert gyengébbnek festettem ő szorinte, mint aminő volt, ellenben mint író, nagyobbnak, ahogy érdemelte. Különben üt-vág a hangyalábszerű apró betűvel jobbra-balra, és ahol azt írom, hogy hibátlan asszony, hibátlan regény nincs, odakanyarítja a lap szélére: „Hibátlan életrajz sincs”. Hát ilyen ő. De legyen is még ilyen vagy husz esztendőig!

Szinnyey József maga hozta el a könyvet, gratulált, dicsérte, mondván: hogy egy pár lényegesen hibáigazítást javasolt benne.

— Hanem a Jókai kritikusaiknak nagyon nekimentél — szolt szemrehányón.

— No, mert igazam van. A nagy írókat ismertetni kell, hogy mi van bennük, de őrni őket és tanácsokat adni nekik, hogy mint kellene írni, abszurdum.

— Hiszen van benne valami.

— Mareyl írt egy könyvet, — mondám, — melyben azt akarja bizonyítani, hogy a lovak nem tudnak helyesen járni. Székely Bertalan egy időben annyira belemélyedt ebbe a nevetséges munkába, hogy tüzzel-vassal ostromozta a lovak ügyetlenségét s szabályos hullámvonalakban rajzolgatta, hogyan kellene lépniük ke-

Ha semmi mást nem veszünk figyelembe, csak ezt a két szempontot, máris indokolt, ha a kulturpalota sürgős felépítését követeljük. Eltekintve attól, hogy ez az épület hivatva van a város külső szépségét emelni, hogy a kulturpalotával a városi muzeum s a városi képtár összeállítása is aktuálisvá válik, hogy ezzel a kérdéssel függ össze a Kölcsény egyesületnek nagyobb arányú reprezentatív működése: ez a két nézőpont elegendő a sürgősség megállapítására. És csodálatosképpen, amíg a város ingyen telekkel, hirdetésekkel, kézzel-lábbal dolgozik, hogy egy esetleg kétes sikerű ipari vállalatot, — legyen az ágyu, vagy ávizsmag-gyár, — Aradra telepítsen, addig a kulturpalota ügye édesdeden alszik. Talán vigyáznak is reá, hogy jaj, fel ne ébredjen.

Hát mi szeretnők felébreszteni. Tudunkkal már csak formai akadályok vannak, hogy az építkezés megkezdődjék. A Kölcsény-egyesület a maga részéről mindent megtett és mindent befejezett. Az állam megadta a hozzájárulást az építési költségekhez, a törvényhatóság a milléniumi alapot ugyancsak odaadta erre a célra. A tervek megvannak, telek is csak akad, kömives sztrájk sincsen. Téglát több gyáros igen szívesen ad — pénzért: a tavasszal meg lehetne kezdeni az építkezést.

A város előbb-utóbb fel fogja építeni a kulturpalotát. Egészen másodrendű kérdés tehát, hogy megvan-e már az egész összeg, mely az építkezéshez szükséges. Egyszer meglesz, az bizonyos, — és ha a város most csak bankkölcsönrel kezdené az építkezést: annak idején, ha a pénz meglesz, visszafizetheti a kölcsönt. Legfeljebb két-három esztendei kamatkülömbözetről van szó, ezért pedig két-három esztendeig nem érdemes várakozni. De meglehet, hogy a torony alatt addig akarnak az építkezéssel várni, amíg a városszabályozást befejezik, vagy mondjuk: a szabályozási terveket elkészítik. No, akkor azután biztos, hogy a ma fia-

talsága még öszülő fejjel is a kulturpalota után fog sóhajtozni!

Oreg, tengerjáró matrózok rettenetesen félnek a tengeri kigyótól. Soha nem látta egyikük sem, de a gondolatára mégis hideg borzadás fut végig rajtuk. Mi, akiknek annyi tengeri kigyóval volt már dolgunk, mi már edzettebbek vagyunk. Egygyel több — egygyel kevesebb, ugy látszik, meg se kottyán. Hiába, mégis nagyszerű emberek vagyunk mi, aradiak!

§.

Aradmegye bizottságai.

(Választások a közigazgatási-bizottságban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Aradvármegye ma tartotta az évben első közigazgatási bizottsági ülését, melynek egyik fontos teendője az albizottságok megalakítása volt. Összesen kilenc bizottság tagjait választották meg és miután a közigazgatási bizottság tagjainak törvényben meghatározott száma igen csekély, egy-egy tagot több albizottságba is beválasztottak.

Az albizottságok a következőképpen alakultak meg:

I. Fegyelmi választmány. Elnök: A főispán, akadályoztatása esetén az alispán. Rendes tagok: Varjassy Árpád, Farkas Győző, Nachtnébel Ödön és Fábán László. Póttagok: Keller Izsó és Friebeisz Miklós.

II. Börtönviszsgáló bizottság. Az egyes járásbírói fogházra való hatáskörrel az aradi kir. ügyész, a megfelelő járási orvos és a következő tagok: Pécskán Purgly László; Kisjennőn Kráilitz Gyula; Radnán Fábán László; Világoson Friebeisz Miklós; Borosjennőn Urbán Iván; Buttyinban Vásárhelyi Dezső; Nagyhalmgyon Vásárhelyi Dezső.

III. Gyámügyi felelősségi küldöttség. Hivatalból tagjai: a főispán, az árvaszéki elnök, a tiszti főügyész, továbbá az alispán (elnök-helyettes) és a főjegyző. A közigazgatási bizottság által megválasztottak: Nachtnébel Ödön és Kráilitz Gyula rendes tagok és Vásárhelyi Dezső póttag. A főispán részéről kinevezettek: Fábán László és Takácsy Sándor dr. rendes tagok, Bánhidya Antal báró póttag.

IV. Fogház felügyelő bizottság. A kir. törvényszék elnöke alatt tagjai: a kir. ügyész,

a fogház felügyelője, tanítója és lelkesze, továbbá a közigazgatási bizottság által választott két tag: Nachtnébel Ödön rendes és Takácsy Sándor dr. póttag.

V. Erdőrendészeti albizottság. Elnök: Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán, tag: Purgly László. Egy szakértő kültagot a törvényhatóság fog beválasztani. Hivatalból tagja a bizottságnak: Székely Mózes kir. erdőfelügyelő.

VI. Erdői kihágási II. od. fokú bíróság. Elnök: a főispán, akadályoztatása esetén az alispán vagy ennek helyettese. Rendes tagjaivá választottak: Urbán Iván, Kráilitz Gyula, Takácsy Sándor dr. és Zselénski Róbert gróf. Póttagok: Bánhidya Antal báró, Nachtnébel Ödön, Friebeisz Miklós és Vásárhelyi Dezső. Hivatalból tagja: a királyi ügyész. Ez a bizottság a munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1898. évi II. t. c. értelmében munkásügyekben is határozni s illetve itélkezni hivatott.

VII. Törvényhatósági pótdó felszólamlási küldöttség. Elnök: a főispán, illetve alispán. Tagokul megválasztottak: Farkas Győző, Urbán Iván, Bánhidya Antal báró és Purgly László.

VIII. Tenitői nyugdíj bizottság. Elnök: a kir. tanfelügyelő, Választott tagok: Bánhidya Antal báró és Schill József főjegyző. Hivatalból tagja a bizottságnak: a megyei t. főorvos.

IX. Központi és járási uti bizottságok. Központi uti bizottságba beválasztottak: Fábán László, Urbán Iván és Purgly László. Az aradi járási bizottságba: Friebeisz Miklós, Cselkó Árpád és Takácsy Sándor dr. A pécskaiba: Mayerhoffer Lajos, Mezei Andor, Vörös Henrik. A világosiba: Bohus László báró, Bohus Lajos báró, Török Árpád. A radnaiba: Bécsy Dezső, Konopy Kálmán, Rónay Imre. A ternovaiba: Königsegg Fidéi gróf, Török Gábor, Szenté Mór. A borosjenőibe: Szász Farkas, Vertán Ernő. A borossebesiba: Almaj Olivér, Török Gyula, Ory Sándor. A nagyhalmgyiba: Gálly Lajos, Román István dr. A kisjenőibe: Kráilitz Gyula, Kokas József, Ujj János. Az elekibe: Wittmann János, Vásárhelyi Dezső és Szabó Lajos.

Az erdészeti albizottság megalakulásáról értesítik a földművelésügyi miniszteriumot, a fogháziról pedig az aradi kir. törvényszék elnökét.

TAVIRATOK.

Vérangzések Oroszországban.

Rostov, január 7. A városban kihirdették az ostromállapotot. A fölkelők tegnap

csesebben. A jámbor Mareyl valószínűleg meghalt, de a paripák szövege is úgy járnak, ahogy a természet nekik tudni adta.

Jöttek a többi könyvek is. Egyik a rokonok közül arra kér, hogy hallgassam el a Jókai gyöngéit, mert minnek azokat a világ elé kitérni.

— Ah Istenem, — sóhajtottam fel — lehetetlen. Hiszen az akkor nem az ő életrajza lenne.

— Az mindegy.

A politikusok közül egy volt miniszter így szólt:

— Gyönyörű helyek vannak a könyvemben, de te meztelenül rajzold a dolgokat.

— Hát nem írtam igazat?

— Hiszen éppen ez az, amit nem szabad. Különösen a mai viszonyok közt. Egyébiránt megtalálod a széljegyzetekben szerény észrevételeimet.

Egy másik államférfi, kit mint XV. Lajos testvérét, Artois grótot a komornyikjai, egy fanadrágba tesznek be napról-napra a politikai tanácsadói, persze, hogy aztán a nadrág gyűrtelen rajta, ámde mozdulatai nem plasztikusak, szintén visszahozta a könyvet azzal, hogy igen pompás részletek vannak benne, de mit ér — mert „nem elég száraz“. (Hja, én csak ilyen nedveset tudok írni).

A harmadik politikus ellenben így szólt: — Mesés helyek vannak a könyvben, különösen a politikai részekben, de engemet kihagyta. Ha beleszurod még azokat, amiket megjegyeztem s kihagyod a kihagyandókat, akkor nagy dolgot írtál, fiu!

Az utolsó között érkezett meg a Jókai Róza Fesztyné levele, melyben azt írja többi közt: „Ezt tartom a maga legtökéletesebb munkájának.“

Képzelné, hogy híztam (pedig már a nélkül is sok szép kilóra vitem fel), boldogan rakosgattam a beérkezett példányokat egymás tetejébe, beléjük se tekintve egyelőre, mert az ünnepekre való gyönyörűségnek hagytam meg a margók adatainak beillesztését a szövegbe. Addig is úgy állt ott az asztalon a nagy rakás könyv, mint egy diadaloszlop, mely az én dicsőségemet hirdeti. Kevély hangnyomattal mutogattam barátainak, vendégeimnek:

— No végre megírtam a legtökéletesebb könyvemet!

Dicsőkedtem vele fűnek-fának, hogy még Beöthy Zsolt is megdicsérte — s még az éjfélű misére is elmentem hálát adni a gondviselésnek, hogy egy ilyen derekas munkát engedett végeznem az ex-lexben.

Az első ünnepen pedig hozzáfogtam a végleges szöveg megcsinálásához nagy kedveléssel. Mert hát nehézségek közt ír az ember, de mulatozva javít. Ez már csak olyan, mintha az embernek egy szép leánya van és azt öltözteti szép ruhába a nyilvánosság elé, egy ráncot itt igazít meg, egy másit oda tesz, a hajfonatot lejjebb eresztli... amoda egy gombostű kell. A rizsporos pamacs kéznél van. A nyakra talán más násfát kapcsol, az ingvállba más színű szalagot huz.

Szóval ez már gyönyörűség, nem munka. Ime hát előveszek egy tiszta példányt s belerakom möhön a Beöthy Zsolt adatait, aki-

nek az esze egész bibliotéka, amit ő mond, az mind alapos; török, másitok, pótolok, hozzáírok, aztán más példányt veszek elő, egész nap dolgozom, kihuzgálok egész lapokat. Ez se jó, az se jó. A kínos verejték veri ki homlokomat. Fáj, mikor egy-egy kedves gondolatomat ki kell a szemétre löknöm, mert az új adat, ami tudomásomra jutott, tarthatalanná teszi összes következtéseimet. Mint mikor a vakolat hull, egyik téglát mozdul, utána szakad az, a melyikhez ragasztva volt. Oh, istenem, istenem, hát mi lesz ennek a vége?

Hát az lett a vége, tisztelt barátim (nem akarlak hosszan untatni), hogy mire tegnap délután az utolsó példány adatait és helyreigazításait is mobilizáltam, az egész könyvemből egyetlen sor sem maradt meg. Kővé dermedve lapoztam végig.

— Ime hát ez volna az én legtökéletesebb könyvem!

Egyik azt kifogásolta, másik amatt. Én szót fogadtam s itt van ni, nem maradt meg belőle semmi. Vagy hogy talán azért a legtökéletesebb, — mert nem existál. De hol vannak azok a gyönyörű helyek, amelyekről szövegeket, amelyeket elismertetek ti is, kegyetlen kritikások? Ugyan hát hol vannak?

... Itt állok tehát, tisztelt barátim, a romokon. A margókról fölszippantott jegyzetek fülemben döngnek, mint egy méhráj, melyet föl kell szedni s egyetlen köpűbe rakni. Éjjelnappal ezt csinálom és nem kezdhetek e percben másba, mert ha e méhek szétröpülnek a fejemből, soha semmi földi hatalom azokat össze nem fogdosza.

a pályaudvar közelében barrikádokat építettek, melyeket a tüzérség bombázott. Ezután gyalogos csapatok bevonultak a vasuti épületekbe, melyekben háromszáz utas várta a vonatok elindulását. A katonák megtámadták az utasokat és több embert megsebesítettek. Tegnap délután fölkelők több bombát dobtak, amelyek számos embert megöltek és megsebesítettek.

Radom, január 7. Stankiewicz helyettes rendőrfőnökre, mikor tegnap nejevel sétálni ment, bombát dobtak. A robbanás úgy a rendőrtisztet, mint a feleségét darabokra szaggatta.

Az alispán a román mozgalomról.

(Hivatalos jelentés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Az aradmegyei románság forrongásáról ma terjesztette elő *Dálnoki Nagy* Lajos dr. alispán kimerítő hivatalos jelentését a törvényhatóság közigazgatási bizottsági ülésén. A jelentést általános megelégedéssel és megnyugvással fogadták egyrészt azért, mert hivatalos helyről is megerősítették, hogy a szárnyaló rémhírek jórészt alaptalanok voltak és a románság lázas készülődéseiről szó sem lehetett. Másrészt azért, mert a jelentésből is kitűnik, hogy az alispán és a hatóságok megtették a kellő óvintézkedési rendszabályokat az esetleges bajok és veszélyek megelőzése céljából.

Az alispáni jelentésnek a román mozgalomra vonatkozó része egész terjedelmében így szól:

Jelentem, hogy közvetlenül az elmúlt közigazgatási bizottsági ülés után értesültem a nagyhalmágyi és borossebesi járás főszolgabírától afelől, hogy állítólagos nemzetiségi mozgalomról szóló hírek keltek szárnyra és a lakosság közt észlelt nyugtalanság folytán a hegyi járasok csendőrséinek néhány fővel leendő megerősítése szükséges.

A javasolt néhány főnyi megerősítés iránt intézkedtem s december hó 12-én Borossebesen tartózkodván, úgy az ottani főszolgabíró, valamint a telefon útján meghallgatott nagyhalmágyi főszolgabíró tudatta, hogy az ellenőrizetlenül mindinkább terjedő hírek, a lakosság fokozódó izgalma, az arad-csanádi vasut hegyi állomás személyzetének fegyverrel történt ellátása folytán, a kért csendőri fölemelés nem elégséges, hanem úgy a nagyhalmágyi, csucsi, mint a borossebesi, dérnai és gurahonci őrsők tetemes megerősítése vált szükségessé.

E célból úgy a csendőrszárnyparancsnoksághoz, mint távirat útján a csendőrkerületi parancsnoksághoz átirtam s a járási főszolgabírát utasítottam, hogy a hírekkel szemben azok keletkezését és alapját kikutatni s engem minden újabb mozzanatról azonnal értesíteni kötelességüknek ismerjék. Borossebesről visszatérve, vettem a nagyhalmágyi járás főszolgabírójának telefon, később írásbeli jelentését, mely szerint az elszigetelve álló lakosság nyugalmát az ismételt riasztó hírek, a szomszédos hunyadmegyei hasonló mozgalmak, a Körösbányára már kirendelt két század katonaság s az ehhez fűzött találgatások annyira földúlták, hogy egy század katonaságnak kirendelése hasonlólag szükséges. Ezen jelentés s a m. kir. belügyminiszter ur sürgönyrendelete kapcsán egy század katonaság haladéktalan kiküldése iránt in-

tézkedtem. A század december 13-án este Nagyhalmágyra megérkezett.

December 15-én Nagyhalmágyra kiutaztam, a járási főszolgabíróval, a katonai kirendeltség parancsnokával, a kir. járásbíróval, a csendőrséggel, a községi előjárósággal, a csanádi vasut pályamenti állomásainak vezetőségével személyesen érintkeztem s a borossebesi járás jegyzői karát külön értekezletre hívtam össze s habár pozitív adatok tudomásomra nem jutottak s ilyenek az elrendelt vizsgálat dacára sem voltak kideríthetők: kétségtelen, hogy a lakosság, s köztük a felsőbb helyről s közvetlenül hozzám érkezett s azonnali biztonsági intézkedéseket kérő sürgönyök szerint a m. kir. posta, adó-, vasut- és pénzügyi hivatalok épügy mint a szomszédos vármegyében egy sajtószervű és következményeiben előre nem látható izgatottság alatt állottak s a hatóságoknak felelősségük tudatában s annak ellensúlyozására a szükséges praeventív intézkedéseket megtenniük kellett.

E helyütt megemlíteni tartozom, hogy később, 1905. december 22-én a nagyhalmágyi járás főszolgabírójától részéről a csendőrszárnyparancsnokságtól vett jelentés alapján tudomásomra hozott, hogy *Nyamecs Zacharie* pleskucal gör. kel. felekezeti tanító veszélyes fenyegetés, valamint a felekezeti elleni izgatás miatt letartóztatva lett s a kir. ügyészségnek átadott. A királyi ügyészség a nyomozást izgatás vétsége miatt elrendelte s a vádtanács az előzetes letartóztatást megszüntette. Minthogy azonban a nagyhalmágyi járás főszolgabírójának ezzel kapcsolatban tett jelentése szerint, a járásban a hangulat időközben nyugodtabbá vált, a járási főszolgabíró meghallgatásával december 22-én intézkedtem, hogy a katonaság visszavezényeltessék s az december 24-én vissza is érkezett.

Az említett két járáson kívül a *kisjenői s radnai* járásból vettem nyugtalanító híreket. A kisjenői járási főszolgabíró írásbeli és távirati előterjesztésére a kisjenői csendőrszárny tetemesen megerősített s a radnai járást illetőleg a december hó 17-ére tervezett *soborszini* népgyűlés a m. kir. belügyminiszter ur részéről közvetlenül betiltatott.

A rend, személy- és vagyonbiztonság a fenti két járásban sem lett megzavarva s ma már a rémhírek elsimulásával a *nyugalom mindenütt helyreállott.*

Meg kell említenem, hogy a m. kir. belügyminiszternek sürgönyrendelete folytán a mozgalomból kifolyólag a csendőrség útján a fegyverek elkobztatni rendeltettek. A csendőrség ezen belügyminiszteri rendelet vétele után helyenkint a fegyvereknek általánosságban való elkobzását fogantatba is vette. Minthogy azonban ez ellen több részről panasszal éltek s mivel másrészt a fegyvereknek általános elkobzására vonatkozó belügyminiszteri rendeletnek végrehajthatóságra nézve egyrészt az izgatottságnak újabb fokozása miatt, másrészt az okból, mert vármegyénkben a fegyvertartási jog minden megbízható egyénnek külön törvényhatósági szabályrendelettel is biztosítva van, ma gamnak is aggályaim voltak: ezen rendelet ellen az érdekelt főszolgabírók meghallgatása után haladéktalanul és ismételtelen fölirtam s a rendeletnek mikénti értelmezése s mily terjedelemben való végrehajtása iránt fölvilágosítást kértem. Ennek eredménye lett, hogy a belügyminiszter urnak módosító sürgöny rendelete szerint a fegyverelkobzás csak a vármegye közönsége által megalkotott fegyvertartási szabályrendelet keretében mondatott ki foganatosítandónak, miáltal ezen ügy elintézése szintén a rendes mederbe tereltetett.

A népkönyha estélye.

(Tarka Színpad Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

A farsang első mulatsága szombaton zajlott le az ipartestület nagytermében. A fényes sikerű estélyt az izraelita négyelet rendezte a népkönyha javára, még pedig szakítva a bálak feszes és divatját mult formáival, olyan keretek között, amelyek a teljes fesztelenség jegyében adtak alkalmat az igazi mulatásra. A siker nagyrésze természetesen az ötletes és buzgó rendezőség javára irandó, bár az estély közönsége az ott élvezett szórakoztató előadásoknál is igen sokat köszönhetett.

Amint arról több ízben szó volt a lap hasábjain, az estélyt „tarka színpad” dal kezdtek meg. Rögtönzött színpadot állítottak fel a teremben s azon elsőnek *Bing* János adta elő szép bariton hangján *Rubinstein Asra* című dalát. A pompás énekszám valósággal lézba hozta a közönséget s általános volt a vélemény, hogy nem hivatásos énekesnél szinte páratlan az a technikai készség, amelyet *Bing* bemutatott. A hatalmas tapsvihár után *Seidner* Frigyes dr. ügyvédjelölt játszotta el zongorán *Moskovsky Barcarole* és *Sauer Espenlaub* című darabjait finom érzéssel és bravuros technikával. A műsor harmadik pontja *Montag* Erzsike szavalata volt. A bakfis című monológot adta elő kedves bájjal, közvetlenséggel és természetes naivsággal a közönség állandó derűtségétől kísérve.

Az estély főnyújtója azonban *Deutsch* Andorné énekszámja volt. A bájos énekesnő aktuális kuplékat énekelte csengő, behízelegő hangon, meglepetést kelteve biztos intonációjával. A művészi énekszámot szünni nem akaró tapsvihár követte, amiből különben egy részt a kuplék szerzőjének, *Faragó* Rezsőnek a számlájára kell írunk szellemi verselért. A tapsvihár hatása alatt *Deutsch* Andorné kénytelen volt dalait egy magyar nótával is megtoldani.

Ezután *Sperber* Frigyes zenetanár és *Báskai* Miksa zenei trófája, a *Bajazzók* paródiája következett. A nagy ötletességgel megírt behőségben *Bing* János, *Báskai* Miksa, *Nemes* Zoltán egyformán nagy sikert arattak. A felhangzó tapsvihár nyomán megjelent a paródia színpadi rendezője *Nyáray* Antal és a közönség hatása alatt humoros szavalatot tartott a tőle megszokott művészettel.

A zenekíséretet az egyes esetekben *Gold* zicher Albert, *Seidner* Frigyes dr., *Kell* József és *Pohl* Károly látták el, mindannyian kifogás talanul.

A hangversenyt vacsora követte s azután hajnalig tartó táncmulatság következett, melyen Aradvárosának szép asszonyai vették ki különösen részüket, lankadatlan buzgalommal és kitartással járván a bostont, csárdást és keringőt a sima parketton.

Jelen voltak:

Asszonyok: Végvári Neuman Daniéle, Hanser Károlyné, özv. Purgly Lajosné, dr. Barabás Béláné, Kristyóry Jánosné, Kristyóry Sándorné, ifj. Lócs Rezsőné, Steiner Jakabné, Eles Arminné, Bing Béláné, dr. Tolnai Jánosné, Domán Sándorné, Lustig Armtzné, Tenner Ignácné, Tenner Józsefné, dr. Schuster Henriéne, dr. Löwinger Miksáné, Fodor Gyuláné, Steiner Józsefné, Herzel Bernátné, Weil Józsefné, *Deutsch* Andorné, Leopold Zsigmondné, Wallfisch Arminné, dr. Vajda Istvánné, Blau Lipótné, Schwarz Mártonné, dr. Tisch Mórné, Meer Arminné, Radó Lipótné, Weinberger Jánosné, Hajós Árpádné, dr. Polónyi Jenőné, Stauber Józsefné, Nemes Gézáne, Bésch Simonné, Fuchs Arnoldné, Fuchs Ignácné, Klein Lipótné, dr. Miltler Izidorné, Montag Sándorné, dr. Somogyi Gyuláné, dr. Robitsch Agostonné, Hudetz Ferencné.

Leányok: Tenner Aranka, Wallfisch Irén, Kara Ianci, Basch Böske, Vajda Olga, Grimm nővérek, Jemes Böske, Róth Sári, Klein Sári, Mittler Iren, Leopold Frida, Deutsch Irma, Szabados Böske, Schuster Irma, Montag Ersei.

Közgyűlés csendőrfedezettel Letartóztatott képviselők.

(Postmegye Laszberg főispán ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 8.

Pestvármegyének ma ismét nagy napja olt. Mára hirdetett közgyűlését tudvalevőleg ketten hívták össze: *Benicsky* Lajos alispán és *Laszberg* Rudolf gróf, Gyórvármegye főispánja, akit a belügyminiszter *Tahy* István helyettesítésével megbízott. A közgyűlés vezetését mindakettő magának vindikálta s éppen ezért napok óta lázas kíváncsisággal várta a közönség a fejleményeket.

Ez az érdeklődés jogosnak is bizonyult, mert a megyeházán megismétlődtek azok a zajos jelenetek, amelyek már hónapok óta izgalomban tartják az ország első vármegyéjének közönségét.

A kínos jelenetekben bővelkedő közgyűlésről az alábbi távirati tudósítást közöljük:

A rendőrség felvonulása.

Kihalt, néptelen volt még a Belváros, amikor a Kerpesi-ut felől nagy rendőrcsapatok vonultak fel a megyeháza felől. Nem volt még hat óra, mikor valóságos haderő érkezett a megyeházához. Előbb hatvan lovas rendőr vonult fel. Ezeknek fele a megyeháza oldalánál, a városházával szemben állott fel, a másik fele a városháza udvarán állott készenlétben. Azután megérkeztek a gyalogos csapatok. Kilencven rendőrt a megyeházába vezényeltek, száz az utcán maradt. Hét órakor megérkeztek *Sajó Sándor* és *Jeszenszky* Gellért rendőrkapitányok, akik a csapatok felett való parancsnoklással voltak megbízva. A vármegyeháza környékét valósággal ostromállapot alá helyezték. A megyeházához vezető összes utcákat rendőrkordonnal látták el. Kordonok voltak a Kossuth Lajos-utca és Városháza-utca, Párisi-utca és Városháza-utca, Ujvilág utca és Vármegyeház-, Sarkantyú- és Gerlóczy-utcák sarkán.

A rendőrtisztikar, amely feltűnően nagy számban volt kivezényelve, részben kerületi, részben bűnügyi osztálybeli tisztviselők, a megyeháza előtt táboroztak. Az összes átjáró házak kapuit elzárták. A kordonokon keresztül csak *Laszberg* gróf, vagy *Benicsky* Lajos alispán által kiállított igazolvánnyal lehetett bejutni.

Amilyen széleskörű intézkedések történtek az utcán, ugyanolyan arányban helyezkedett el a rendőrség a megye székházában. Még tegnap délután történt, hogy *Sajó Sándor* rendőrkapitány és *Gersich* felügyelő felkeresték *Benicsky* Lajos alispánt és *Laszberg* gróf megbízásából felszólították, hogy egy a gazdasági hivatal, mint a közgyűlési terem kulcsát adja át. Az alispán kijelentette, hogy a kulcsot nem adhatja át, mert mint a vármegye első tisztviselője, ő tartozik a felelősséggel a megyeháza helyiségeiért. Egyébként is a kulcsokat *Gulner* Pál várkapitány őrzi. Erre felhívták az alispán elő *Gulnert* és felszólították, adja át a kulcsokat.

— Csak az alispán ur rendelkezésére adhatom át, válaszolta a várkapitány.

A rendőrkapitány és felügyelő ismétellen felszólította az alispánt a kulcsok átadására,

mert ellenkező esetben feltöretik lakatossal az ajtókat. *Benicsky* alispán erre kijelentette:

— Szóval az urak karhatalmat alkalmaznak.

— Igen.

— A karhatalommal nem szállhatok szembe és átadom a kulcsokat. Erről azonban kérek jegyzőkönyvet felve ni.

Mután erre hajlandók voltak *Laszberg* gróf küldöttel, *Dubraviczky* László főjegyző megírta a jegyzőkönyvet, amelyben kiemelte, hogy a kulcsok átadása a karhatalom alkalmazásával történt. Ezt a jegyzőkönyvet aláírták *Benicsky* Lajos alispán, *Dubraviczky* László tb. főjegyző, *Gulner* Pál várkapitány, *Gersich* és *Sajó*. Ezzel a rendőrség a közgyűlési terem birtokába jutott. Már reggel nyolc órakor bevezényelték a rendőröket a közgyűlési terembe és felállították őket. Hatvan rendőr helyezkedett el a teremben. Az elnöki emelvény előtt, a terem teljes szélességében két soros rendőrkordonot húztak. Egy soros rendőrkordon állott a terem négy oldalánál, hogy az egész helyiség körül volt véve rendőrökkel. Az épület összes lépcsőin, kijáratain rendőröket helyeztek el s a főispáni hivatal előtt tíz rendőr őrködött.

A főispán megérkezése.

A helyettes főispán, *Laszberg* Rudolf gróf már reggel 8 óra előtt megérkezett a megyeházára *Rómer* Róbert helyettes főjegyző kíséretében. Nyomban hivatalos helyiségébe vonult, ahol megtartotta az intézkedéseket az elnöklés tárgyában. Nyolc órakor már minden tisztviselő a hivatalban volt. A közgyűlésen előreferálandó akciókat valamennyi előkészítette, hogy ha sor kerülhet rá, elintézzék. Kilenc órától kezdve csoportosan érkeztek a bizottsági tagok. Kilenc órakor megjött *Prónay* Dezső báró, utána érkezett *Holló* Lajos. Az alispánt keresték fel és vele hosszan tárgyaltak. Később *Gulner* Gyula is csatlakozott hozzájuk.

A közgyűlési teremben.

A közgyűlési terem felől tíz órakor nyitották meg. Ekkor már tele volt a megyeháza folyosója bizottsági taggal, akik nagy izgalommal, felhevülten tárgyalták az ostromállapotot. Amikor megnyitották a terem ajtaját, valamennyien betódultak. A düh moraja zúgott fel, amikor a temérdek rendőrt meglátták a teremben. Általános kiabálás támadt.

— Az alispánt és a tisztviselőket engedjék az emelvényre. Oket illeti meg az a hely. Majd *Prónay* indítványozta:

— Forduljunk meg és szemben az emelvényvel elinduljunk az alispán.

Erre azonban nem volt szükség, mert a rendőrök az alispánt és a tisztviselőkkel felengedték az emelvényre.

— Ha *Laszberg* jön, — szöjt *Benicsky* — elhagyjuk a termet!

Prónay báró méltatlankodva kiáltotta:

— Bátor ember, aki így akar megjelenni köztünk!

A zajba bele kiáltott *Förster* Aurél is:

— Infámia! Komisszág! Disznóság!

Majd a rendőrök közbe forogt:

— Maguk is megesküdtek az alkotmányra!

Prónay Dezső báró benyúl a zsebébe, és kihuzza onnan azt a gyászkeretes, gunyos falragaszt, amelyet a győrlekek készítettek *Laszberg* gróf ellen. A falragaszt kiteríti maga elé, és felkiált:

— Gyászkeret illet minden főispánt!

Laszberg megjelentik.

Percről-percre nőtt az izgalom. Zsibongás, zaj töltötte be a közgyűlési termet. Nem volt még tíz óra, nehány perc hiány-

zott, amikor megjelent *Laszberg*. A rendőri sorfal mögött csak a feje látszott. Egyszerre elszabadult az eddig féken tartott indulat. Borzalmas, fülsiketítő tobozásban tört ki az egész gyülekezet.

— Gazember! Hitvány hazaáruló!

— Bérenc!

— Fizesse ki az adósságait!

Ilyen és hasonló kiáltások röpködtek az emelvény felé.

Ebben a pillanatban a közgyűlési terem bal oldalán, az elnöki emelvény előtt nagy tumultus támadt. Hat rendőr kivált a sorból és két uri emberre vetette magát. A nagy zajból kicsendül *Sajó* kapitány hangja:

— Fogják el azt a két embert!

Az egész közgyűlés figyelme e jelenet felé irányult. Ekkor látták, hogy a rendőrlégények *Pozsgay* Miklósz és *Héderváry* Lehelre vetették magukat. A két képviselő ökölcsepásokkal védekezett, de lefogták őket és bevitték a gazdasági hivatalba. Senki sem tudta, hogy mi történhetett. Később derült ki, hogy *Pozsgay* és *Héderváry* éppugy, mint a közgyűlésen jelen volt minden ember azt kiáltották *Laszberg* gróf felé:

— Gyalázatos hazaáruló! Gazember! Bérenc!

Sajó kapitány észrevette, hogy *Pozsgay* és *Héderváry* is kiabál, elrendelte az elfogatásukat. Ezzel *Laszberg* is eltűnt az emelvényről. Visszavonult. A megyebizottság csak az alispán beszédéből tudta meg, hogy *Laszberg* gróf megnyitotta a közgyűlést és hivatkozva az izgatott hangulatra, nyomban be is rekesztette.

Alispán a főispán ellen.

Tomboló éljenzés hangzott föl, amikor a főispán kiment.

— Elszelolt! Megszökött! Elhordta az irháját!

Az alispán folytonos csöngetésére végre helyreállott a csend.

— *Laszberg* gróf, Gyórvármegye főispánja — szöjt az alispán — kijelentette, hogy a közgyűlést megnyitja, azonban a kedélyek izgatottságára való tekintettel, nyomban be is rekeszti. Én — folytatta az alispán — ezt a szereplését Gyórvármegye főispánjának törvénytelennek tartom, mert itt esküt nem tett. Mint-hogy pedig ily karhatalmi készültség mellett a közgyűlést megtartani lehetetlen, kérem a bizottsági tagokat, vonuljanak ki a teremből.

A vármegye ellenzéki bizottsági tagjai ezután mindannyian átvonultak a Sas-körbe, ahol *Benicsky* Lajos alispán elnöklése mellett megtartották a közgyűlést.

Közgyűlés a Sas-körben.

A közgyűlés elsősorban kimondta, hogy tanácskozásait — ha karhatalommal meggátolják, joga van bárhol megtartani. Ezután *Agoraszó* Tivadar jegyző referálása alapján kimondta a közgyűlés, hogy a belügyminiszternek a vármegyei dotáció megvonására vonatkozó rendeletét törvénytelennek tartja.

Majd *Holló* Lajos jelentkezett szólásra. Indítványozza, hogy a tisztviselők anyagi helyzetének biztosítása végett tegye a közgyűlés a vármegye minden községének és városának köteleességévé 10 %-os megyei pótdadó kivételét, amely haladéktalanul behajtandó és *Prónay* báróhoz küldendő. Második indítványa az, hogy figyelmeztessék a megye városait és községeit, hogy pénzkészleteiket helyezték kellő biztonságba.

Prónay Dezső báró nem fogadja el *Holló*

indítványának azt a részét, hogy a pótdót az ő kezeihez szolgáltatassák be. Erre csak szervezett testület alkalmas. Éppen ezért úgy kívánja módosítani Holló indítványát, hogy a pótdó a megyei gazdasági egyesület pénztárába küldessék.

Holló Lajos szerint a tisztviselők utasítandók, hogy a törvénytelen rendeletekkel szemben *maradjanak meg eddigi álláspontjukon.*

A közgyűlés egyhangulag elfogadta Holló Lajos indítványait *Prónay* báró módosításával.

Ezután *Beniczky* alispán megbízta *Dubraviczky* László helyettes főjegyzőt a jegyzőkönyv vezetésével.

Desseuffy Emil gróf indítványozza, hogy a közgyűlés egész tárgysorozatát most ne tárgyalják, csupán egy pontját: Győrvarmegye átiratát.

Az indítványt egyhangulag elfogadták. *Dubraviczky* olvasta fel ezután az átiratot, amely *Laszberg* gróftól szöszegőnek, becstelennek és hazafiatalan bérencnek nyilvánítja, megvetésével sújja és megbélyegzi. A közgyűlés kimondta, hogy az átiratot egész terjedelmében köszönettel tudomásul veszi, örök emlékül *levéltárában helyezi el*, s erről Győrvarmegye törvényhatóságát levélben értesíti.

Ezzel a közgyűlés véget ért és *Beniczky* alispán néhány buzdító szóval berekesztette a tanácskozást.

A letartóztatott képviselők.

A ma délelőtti pestmegyei közgyűlésen még az alispán beszéde alatt történt, hogy *Hédervári* Lehel dr. országgyűlési képviselő és megyebizottsági tag összeszólalkozott *Sajó* Sándor rendőrkapitánnyal. *Hédervári* ugyanis közvetlenül az emelvény előtt állott és egyike volt azoknak, akik *Laszberg* gróf ellen a legélesebb hangon fakadtak ki. A képviselő *Laszberg* távoztása közben keresztül akart törni a rendőri kordonon, mire *Sajó* rendőrkapitány rákiáltott:

— Tessék távozni!

— Én megyebizottsági tag és országgyűlési képviselő vagyok, jogom van itt lenni és nem távozom, válaszolta *Hédervári*.

— Távozzék innen a kordon elől!

— Nem távozom.

Erre a kapitány két rendőrré rákiáltott, hogy *tartóztassák le Héderváryt*. A mire a rendőrök megfogták és oldalt állították.

Pozsgay Miklós orsz. képviselő, aki tanuja volt a kínos incidensnek, utat tört magának a rendőrökhöz.

— *Ez piszkos eljárás!* mondotta *Pozsgay*, hogy mernek letartóztatni egy képviselőt, aki megyebizottsági tag is!

A rendőrök erre *Pozsgayt is letartóztatták* és *Hédervári* mellé állították.

Ekkor odajött *Seabó* Géza megyei aljegyző és így szólt *Sajó* kapitánynak:

— Ne csináljanak botrányt, hiszen ugyanis izgatott a közönség. Én és az alispán ur igazoljuk az urakat, akik országgyűlési képviselők. Becsássák tehát őket szabadon.

A rendőrfőkapitány erre azt felelte, hogy hivatalos kötelességet teljesít és ebben, noha tisztelője az uraknak, nem zavartatja magát.

Odajött *Förster* Aurél is, aki így szólt:

— Miért tartóztatják le ezeket az urakat? Amiért *Laszberg* gazembernek nevezték? Hiszen akkor mindnyájunkat le kell tartóztatni!

— Ahhoz, amit az urak *Laszberg*nek mondtak, semmi közöm; de engem is megtámadtak becsületemben és ezért tartóztattam le őket, felelte *Sajó*.

Pozsgay most odakiáltotta tagtársainak:

— Hagyjátok őket, azért tartóztatták le, mert örülnek, hogy urakhoz nyúlhatnak, eddig csak esirkefogókhoz voltak hozzászokva!

Gersich Lajos rendőrfelügyelő erre *Pozsgay*hoz ment és heves szóváltás közben, melyet a zajban hallani sem lehetett, kérdőre vonta. A dolognak hír szerint folytatása lesz lovasgás uton.

A bizottsági tagok távoztása közben *Gersich* rendőrfelügyelő távoztásra szólította föl a karzat közönségét is. Erre a karzatról komoly hangon leszótt valaki:

— Nevszerinti szavazást kérünk!

Nagy derűtség támadt az indítvány nyomában, melyet élénken megéljeneztek.

A bizottsági tagok ezután a vármegye tisztviselői karával elvonultak a Sas-körbe.

A főkapitányságon.

Más verzió szerint mikor *Hédervári* és *Pozsgay* a megyegyűlés berekesztése után is szidalmazták *Laszberg* gróftól, *Sajó* rendőrkapitány így szólt a képviselőkhöz:

— Ne szitkozódjanak, nekem hivatalos kötelességem, hogy ez ellen tiltakozzam.

— Elég szegény, válaszolta *Pozsgay*, hogy ez a hivatalos kötelessége.

Erre *Sajó* újra rendreutasította *Pozsgayt*, aki azonban *Héderváryval* együtt tovább szidalmazta *Laszberg*et. De csakhamar körülvették őket a rendőrök és *Sajó* kiadta az utasítást, hogy ezt a két urat további intézkedésig ne bocsássák ki a teremből.

Ez az intézkedés nagy haragra lobbantotta *Pozsgayt*, aki magából kikelve kiáltotta:

— Ez törvénytelen dolog, én országgyűlési képviselő és megyebizottsági tag vagyok, nem maradok itt.

Pozsgay erre távozni akart, de eléje állott *Gersich* rendőrfelügyelő és így szólt:

— M radjon itt, mert különben karhatalmat alkalmazok.

— *Maga egy nyavalyás rendőr*, kiáltotta *Pozsgay*, hogy már engem föltartóztatni?

— A sértésről, felelte *Gersich*, nem veszek tudomást, majd elintézem másutt.

— Irja a többihez és csináljon velem, amit akar, volt *Pozsgay* válasza.

A heves szóváltás után *Hédervári* lépett a rendőrfelügyelő elé.

— Jelentse ki, hogy letartóztatott, szolt a felügyelőhöz.

Erre *Gersich* azt mondta, hogy ő nem tartóztatta le a képviselőket, hanem csak további rendelkezésig itt kell maradniok. A két képviselő kénytelen volt a rendőrök sorfala között újabb intézkedésig várakozni. Amikor a karzat közönsége meglátta a őket, éljenezni kezdett, majd a „*Sajó* kutyám, jaj de mélyen aluszol” kezdetű dalt énekelték.

A képviselőknél azért kellett várakozni, mert *Sajó* rendőrkapitány *Laszberg*hez ment, aki jegyzőkönyvbe mondta, hogy *Pozsgay* és *Hédervári* öt hivatalos működése közben becsületsértő kifejezésekkel illették. A jegyzőkönyv készítésénél jelen volt *Böhm* királyi ügyész is, aki utasította a rendőrkapitányt, hogy *állítsa elő a két képviselőt*.

Tizenegy óra volt, amikor *Sajó* ismét megjelent a közgyűlési teremben és ezekkel a szavakkal fordult a várakozó képviselőkhöz:

— Ügyészi utasításra parancsom van, hogy az urakat a *főkapitányságon* kihallgatás végett *előállítsam*.

Erre a két képviselő négy detektívvel kocsin a főkapitányságra hajtatott, ahol az inspekciós rendőrtisztviselő szobájába vezették és detektívekkel őriztették őket. Egy órakor a képviselők ebédet hozattak, mert kihallgatásuk még nem kezdődött meg. Közben telefonáltak *Polónyi* Géza országgyűlési képviselőnek, hogy vállalja el ügyük védelmét.

Fél kettőkor megjelent *Polónyi* Géza és *Hentaller* Lajos orsz. képviselő, a meztelen bizottság tagja, néhány képviselő társaságában. *Polónyi* és *Hentaller* azonnal felkeresték *Rudnay* Béla főkapitányt és megkérdezték, hogy miért tartóztatták le a két képviselőt. *Rudnay* azt felelte, hogy *Böhm* kir. ügyész egyes megkeresésére állította elő *Sajó* a két képviselőt, akiket kihallgatás után szabadon felelnek bocsátani.

Hédervári Lehel dr. képviselőt délután kettőkor hallgatták ki. *Hédervári* a bünvádi porrendtartás értelmében azt követelte, állítsanak elő két tanut, mert ő csak ebben esetben hajlandó vallomást tenni. Erre be két rendőrségi napidijast, de *Hédervári* kijelentette, hogy ezek előtt nem vali. O országgyűlési képviselő és a rendőrségnek nem volt semmi joga öt négy órán át rendőri felügyelet alatt tartani. Jegyzőkönyvet vettek fel valamásáról és ezután *szabadon bocsátották*.

Most *Pozsgay* Miklós országgyűlési képviselőt hallgatták ki, *Pozsgay* követelte, hogy külön végzésben rendeljék el kihallgatását. *Marinovich* rendőrfelügyelő nem teufel. Erre *Pozsgay* megtagadott minden felvilágosítást. Amikor feloivasták előtte a vádat, így kiáltott föl:

— Kérem ez *gyalázatos hazugság*, megbízom képviselőmetemmel *Polónyi* Gézát, többet nem vagyok hajlandó vallani.

Pozsgay vallomásáról szintén jegyzőkönyvet vettek föl, majd öt is szabadon bocsátották. A képviselők kijelentették, hogy *Sajó* Sándor rendőrkapitány ellen büntető feljelentést tesznek.

Mi következik ezután?

A mai közgyűlés után egy újságíró kérdést intézett *Beniczky* Lajos alispánhoz, hogy mi a nézete a további fejleményekről?

Beniczky erre így felelt:

Már a közgyűlést megelőzőleg mondta nekem *Kristóffy* József belügyminiszter, hogy magunkat okoljuk a tetteink konzekvenciáért. Erre azt feleltem, hogy minden tettem következményével tisztában vagyok és a felelősséget vállalom. Ezt mondom most is. Hogy mi következik, azt az Isten tudja. A Sas körben tartott közgyűlést teljesen törvényesnek tartom, s az ott hozott határozatokat a vármegye minden esetre végre fogja hajtani. A közgyűlésről fölvetett jegyzőkönyvet majd csak a harminc napi határidő vége felé fogják fölterjeszteni. Különben — fejezte be nyilatkozatát *Beniczky* — meg vagyok győződve arról, hogy *elmozdításom a legközelebbi időben meg fog történni*.

Laszberg nyilatkozik.

Laszberg Rudolf gróf a mai pestmegyei közgyűlésről a következőképp nyilatkozott:

— Arra nézve tételes jogszabály sem törvényben, sem szabályrendeletben nem létezik, hogy az elnök mikor tartja a közgyűlés hangulatát alkalmasnak arra, hogy a rendes tárgysorozat tárgyalása előtt az ülést berekeszsze. Én a hangulato: a jelen esetben is oly izgalmasnak találtam, hogy a tárgysorozat békés tárgyalása teljesen kizártnak látszott. Hogy a megyebizottsági tagok a közgyűlés berekesztése után egyik fővárosi körben gyűlést tartottak, arról hivatalos tudomásom nincs, csak magánuton értesültem róla. Ez az összejövetel lehet bizalmas magánértekezlet, de azt törvényes formák között megtartott közgyűlésnek tekinteni semmi esetre sem lehet.

Tízezer korona utépitésre.

(A következő sorrend.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Aradváros közlekedésügyi bizottsága ma délelőtt tíz órakor, *Variassy Lajos* h. polgármester elnöksége alatt tartott ülésén állapította meg, hogy az év folyamán melyik utcákat aszfaltozzák, vagy kövezzék ki és milyen sorrendben. Az új járda burkolatok költségei összesen 5922 koronára rugnak, amivel szemben az 1906. évben 9950 korona áll a város rendelkezésére s korona marad főlőlegül a kövezési munkálatok címén előirányzott költségekből. Ennek az összegnek nagyrésztét, 8000 koronát, külvárosi utak kavicsolására, 1028 koronát pedig kövezetjavításra fordítanak.

A közlekedésügyi bizottság megállapodása szerint ez volna a kövezési sorrend:

1. A tanító konviktus körül fekvő utcák rendezése olyképen, hogy a Nagykörut felé eső rész török-burkolattal, az Erzsébet köruton keresztül az Asztalos Sándor-utcáig terjedő kocsisút pedig aszfalt-burkolattal láttassék el. Ennek és a szükséges csatornáknak a költségei 25 évi hét százalékos amortizáció mellett 886 korona 20 fillér.

2. A Wesselényi-utcának a Perényi- és a Kis-utcáig terjedő szakaszán aszfalt kocsisút készítése 880 korona 48 fillérért.

3. A Chorin Aron-utca csatornázása és aszfalttal való burkolása 329 korona 53 fillérért.

4. A Simonyi utca kocsisútjának aszfalttal való burkolása 1205 korona 92 fillérért.

5. A Vécsey-utca csatornázása és aszfalt-kocsisútja 1957 korona 28 fillérért.

6. A Batthyány- és Kőlcsey-utca rigol át-kövezése 282 koronáért.

7. A Nádor-utcai kövezetnek 27 méterrel való meghosszabbítása 162 koronáért.

8. A Szent László-utca folytatásának a luteránus templomig aszfalttal való burkolása 2112 koronáért.

A bizottság ehhez a javaslatához hozzáfűzte, hogy a Vécsey-utcában megjelölt munkálatokat csak akkor eszközöltesse a város, ha az ottani háztulajdonosok hajlandók lesznek arra, hogy bekapcsolják házaikat a Sohne-csatorna hálózatába.

A kövezés sorrendjére vonatkozó javaslatra nézve, amelylyel szerdán tartandó közgyűlésen foglalkozik majd a törvényhatósági bizottság, a tanács azt a módosítást ajánlja, hogy a város a tanító-konviktus körüli térségnek csak a Nagykörut felé eső részét lássa el aszfalt-burkolattal, a többi pedig törkövel rakassa ki.

Az aradi fogház halottja.

(Egy hírneves orgazda elhunyt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Rövid időn belül a második halottja van már az aradi királyi törvényszék fogháznak. Egy viharos multu és büntetései révén meglehetősen hírhedtségű ember szenvedett ki mult éjjel a fahérra meszelt, vaságyas fogházbéli kórházban: elvitte a tüdővész.

Takács Károlynak hívják a fogház halottját. Öreg ember már, tuhaladta a hatvanat, s életének egy harmadrészét különféle lopások, sikkasztások és orgazdaságok miatt fogházban, börtönben és fegyházban töltötte. Összesen tizenhét esztendeig ült, s e szép rekord után most azért viselte a rabságot, mert reábizonyult, hogy ő volt a tavaly előtt *Deutsch Bernátnál* történt nagyszabású ékszerlopásnak az orgazdája. Emlékeztetes, hogy annak idején az

egész ország rendőrsége nyomozott az ékszerlovajok kézrekerítése céljából, míg végre sikerült Takács Károlyt kézrekeríteni. Reábizonyult, hogy az ellopott ékszerek javarésztét ő értékesítette, de, hogy kik voltak bűntársai, azt még máig sem lehetett megállapítani.

A börtönökben töltött hosszú tizenhét esztendő teljesen megviselte a vén bűnös szervezetét, s ő is megkapta azt a betegséget, amely a legtöbb áldozatot szed a fogházak lakóiból. Már legutolsó elfogatásakor erősen látszottak rajta a tüdővész nyomai, úgy, hogy rövidesen bekerült a fogház kórházába. Több, mint másfél hónapig feküdt ott; *Aussterweil* László dr. fogházorvos kezelte. A karácsonyi ünnepek alkalmával már oly nehezen lélegzett, hogy lemondtak az ételéről. Tegnap éjjel tényleg ki is szenvedett.

Takács különféle szélhámossággal véghezvitelénél a *Mahelik* nevet is használta. Őt már illván is. Egész élete bizonyossága annak, hogy a Lombroso-féle, „született gonosztevő“-ről szóló tan sok igazságot tartalmaz: ennek az embernek ravasz és furlangos eszejárásával s az iskolázatlan embereknél ritka képességeivel igen szép megélhetése lehetett volna, ha nem lép a bűn útjára. Temetése ma délután ment végbe a felső temető halottasházából.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 13. Az aradi turista-egyesület házi estélye (Tóth-vendéglő). — Az új-aradi kereskedők körének táncvigalma (Martini-vendéglő.)

Január 14. Az aradi polgári jótékony nőegylet tea-délutánja.

Február 3. Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület táncvigalma. — Az aradi iparosifjak önképző-ogyletének táncvigalma (Iparosház.)

Február 13. Vörös kereszt bál Soborsinban (Arany szarvas.)

(=) A Polgári nőegylet öt órás teája. A társadalmunk terén oly szép és nemes missziót teljesítő Polgári jótékony nőegylet *f. hó 14-én vasárnap délután* rendezti az iparosház termében második öt órás teáját. A decemberi teának fényes sikere s azon általános megelégedés után, amelylyel minden résztvevő onnan távozott, a Polgári nőegyletnek azon elhatározását, hogy ezen tea-délutánokat állandósítja, igaz örömmel fogadják közönségünk. Dicséretes ezen elhatározás, nemcsak azért, mert kevés költséggel szép összeget juttat szegény özvegyeknek, de követésre méltó példának állítjuk oda azért is, mert ezen nagyobb igény nélküli tea-délutánokat hiánypótlóknak kell tartanunk. Társadalmi életünknek szüksége van arra, hogy legyen időnkint egy hely, egy alkalom, mely az egész társaságot egymáshoz közelebb hozza. Az a mód pedig, amelylyel a Polgári nőegylet tea-délutánjait rendezti, s azon szívélyesség, amelylyel teáját és a hozzávalót kínálja, oly kedvessé teszi e délutánokat, hogy szinte kívánunk kellene, hogy azok gyorsabb tempóban ismétlődjenek. A belépődíj most is 2 korona lesz, melynek ellenértéke fejében mindenkinek egy csésze teát és süteményt szolgálnak fel. A rubatár személyenkint 10 fillér — *egyéb kiadása senkinek sem lehet.*

(=) Az aradi hivatalozgák estélye. Pom-pásán sikerült táncmulatságot rendezett szombaton este a hivatalozgák egyesülete Tóth Endre vendéglőjében. Az első négyest mintegy száz pár táncolta. Jelenvoltak:

Asszonyok: Máté Jánosné, Pecsénye Istvánné, Gál Józsefné, Decsi Lajosné, Lázár Béláné, Seregi Jánosné, Szentgyörgyi Istvánné, Faggyas Antalné, Pfeifer Györgyné, Dezső Imréné, Szilágyi Benedekné, Faticsek Konrádné, Mihályik Vencelné, Szavin Istvánné, Mészáros Jánosné, Kolozi Sándorné, Simon Mihályné, Csigay Lajosné, Sturm Károlyné, Tóth Lászlóné, Bészörményi Andrásné, Gruber Jánosné,

Zsefné, Makkert Mihályné, Pavló Mihályné, Szász Katica, Márka Györgyné, ifj. Fényes Jánosné, Szeibert Péterné, Kovács Györgyné, özv. Bencze Gergelyné, Bakó Józsefné, Bartha Lászlóné, özv. Kómüves Mária, Pecsénye Lajosné, Patrisko Józsefné, Dávidházy Ferencné, Nevrezsán Arzonné, Csizmadia Sándorné, Simon Istvánné, Károlyi Andrásné, Arany Danielné, Barta Julianna, Págy Miklósné, Csete Istvánné stb

Leányok: Molnár Mariska, Prohászka Mariska, Prohászka Etelka, Lázár Etelka, Nagy Juliska, Maknik Jucika, Tun Mariska, Szilágyi Erzsike, Hencz Katica, Mihályik Etelka, Szavin Mariska, Mészáros Juliska, Mészáros Aranka, Kolozy Iduska, Sturm Margit, Sturm Irma, Adok Emma, Novák Mariska, Engelman Helén, Semsey Ionka, Part Krisztina, Semsey Mariska, Rigler Teréz, Fényes nővérek, Pintér Mariska, Rugly Erzsike, Bencze Rózsika, Nisz Róza, Gábor Rózsika, Kómüves Katica, Andrássy Emma, Simár Ionka, Hajdu Mariska, Klaviczka Katica, Gulka Ilonka, Majercsik Etelka, Német Katica, Ékes Hermin, Ékes Annuska, Neubaur Amália, Lingurár Fanny, Béres Berta, Heder Erzsike, Kiss Mariska, Spannenberger Terézia.

(=) Leányok táncvizsgálója Kedves, bájos mulatság volt vasárnap délután az Iparosház disztermében: a polgári leányskola tartotta meg táncvizsgálóját, amelyen persze megjelentek a mamák is, meg a nagyobb leányok, no meg természetesen a — diák gavallérok. A vig mulatságon a következő táncokat lejtették a kurtaszoknyás hölgyek:

I. Polonaise I. és II. csoport II. Alap átlások Alap mozdulatok Karvezetések. III. Csárdás I. és II. csoport. IV. La troika I. és II. csoport. V. Francia négyes I. és II. csoport. VI. Blümchen II. csoport. VII. Tipegő I. és II. csoport. VIII. Mazur Noblesse II. csoport. IX. Tündér tánc. (Bemutatja 12 növendék). X. Kreuz polka I. és II. csoport. XI. Keringő I. és II. csoport. XII. Csikós tánc. (Bemutatja 1 növendék). XIII. Kőrmagyar II. csoport. XIV. Pas de quatre I. és II. csoport. XV. Mazurka I. és II. csoport. XVI. Gyorspolka I. és II. csoport. XVII. Gavott (Bemutatja 8 növendék). XVIII. Les Lanciers II. csoport. XIX. Boston II. csoport. XX. Csárdás.

A színház fölemelt helyárai.

(Vita a színházi bizottságban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Szojér Ilonkának és *Pichler* Elemérnek, a budapesti Operaház művészeinek mai és holnap vendégszereplése zajos vitát provokált Aradváros színházi bizottságának ma délelőtt tartott ülésén. Nem a vendéglátékok ellen volt kifogásuk a bizottsági tagoknak, hanem *Szendrey* Mihály színházgátnak azon kérelme ellen szálolt síkra egyrésztük, hogy husz százalékkal fölemelhesse a két este helyárait. A kérvényt azzal okolta meg az igazgató, hogy *Déri* Jenő beteg lett s ezért kellett fölkérnie a vendégszereplésre *Pichler* Elemért, mint első rendű tenoristát, ami természetesen költséget okozott neki.

A kavargás már az ülés előtt kezdődött, *Szendrey* ugyanis pénteken adta be kérvényét. a déli órákban s így a bizottságot nem lehetett már aznapra összehívni, szombaton és vasárnap pedig ünnep miatt nem lehetett ülést tartani. Mivel a polgármester nem volt Aradon, *Variassy* Lajos h. polgármester, aki nem tudott a színházi bizottságnak arról a határozatáról, mely eltiltotta a tagoknak ülésen kívül való megszavaztatását, elküldte az ívet a tagokhoz, hogy nyilatkozzanak: beleegyeznek-e az árfölemelésbe, vagy sem. Közben észrevették a hibát és ma délelőttre *Institoris* Kálmán kir. tanácsos polgármester összehívatta az ülést.

A kérvény körözése miatt az ülésen *Müle* Lajos dr. interpellált, amire a polgármester megnyugtató választ adott. Ezután kezdtek csak tárgyalni a kérvényt, melyhez ugyancsak *Müle* Lajos dr. szólalt fel először. Azt mondta, hogy

ugyanazt a rendszert látja visszatérni, amelyet Leszkay és Zilaby követtek, akik annyiszor emelték a helyárat, ahányszor jól esett nekik. Az aradi színházban anélkül is magasak az árak, ennél fogva már ezért is a kérvény elutasítását javasolja.

Barabás Béla is ebben az értelemben beszélt. Nem látja — ugymond — indokolva a kérvényt, mert az a körülmény, hogy elsőrendű tenorista szereplése miatt akarja emelni az igazgató a helyárat, Szoyer Ilonkának a lekicsinylését jelenti, amit ez a kiváló művész nem érdemelt meg. Déry megbetegedése különben is vis major, amit az igazgatónak kell viselnie, nem pedig a publikumnak. A helyárat fölemelését csak valami világhírű művész vendégjátéka alkalmával tartja megengedhetőnek.

Edvi-Ilés László, Mandl Vilmos dr., majd Institoris Kálmán polgármester viszont méltányosnak mondták a kérelmet, mert az Operának két tagja vendégszerepel egyszerre. Az áremelés is csekély, mindössze 20 százalék, míg az előző igazgatók 50, meg 100 százalékon alól sohasem adták.

A vitát Szendrey Mihály színiigazgató föl szólalása rekesztette be. Kijelentette az igazgató, hogy nincs szándékában meghonosítani az áremelést és most sem állott volna elő ezzel a kérelemmel, ha tudja, hogy ellenszenvesen fogadják. Most azonban kéri, hogy szavazzák meg a kérvényt, mert már az összes jegyeket eladta.

A bizottság szótöbbséggel megadta az engedélyt a helyárat fölemelésére, mire Mülek Lajos dr. kijelentette, hogy megfölebbezi a határozatot.

Még egy érdekes tárgya volt a színiügyi bizottság mai ülésének. Szendrey Mihály bejelentette, hogy Hódmezővásárhely város tanácsa, a szegedi színiigazgatóval szemben, neki adott engedélyt arra, hogy január, február és március havában összesen hat előadást tartson a vásárhelyi Fekete Sas-vendéglő nagytermében. Azt is közölte, hogy ez a hat estén való hódmezővásárhelyi szereplése egészen új terv, erről szó sincsen abban a szerződésben, melyet Hódmezővásárhely várossal az ottani nyári színház bérletére kötött és ez nem zavarná meg az ő társulatának aradi működését. A bizottság erre való tekintettel, egyhangulag megadta az engedélyt a hódmezővásárhelyi hat színi este megtartására.

Institoris Kálmán kir. tanácsos polgármester elnöklése alatt jelen voltak az ülésen: Varjassy Lajos h. polgármester, Barabás Béla, Edvi-Ilés László, Kabdebó János dr., Mandl Vilmos dr., Mülek Lajos dr., Sarlet Demókos főkapitány, Tedeschi Viktor, Tolnai János dr., Angel István dr. aljegyző és Szendrey Mihály színiigazgató.

Irodalmi élet Aradon.

(A keddi aszúr. — Tagválasztás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Az aradi Kölcsey-Egyesület irodalmi szakosztálya ez évben első irodalmi zsurját kedden, *f. hó 9-én* délután öt órakor tartja a városháza dísztermében. A műsor, mint rendszeren, ezúttal is válogatott és gazdag nagy vonzerővel bíró számokban. Kiemelkedő mozzanatát képezi az estélynek a nagyváradi Szigligeti-társaság két tagjának: Sas Edének és Kocsán Jánosnak közreműködése. A teljes műsor a következő:

1. Sas Ede, a nagyváradi Szigligeti-társaság tagja mint ve dög: novella.
2. Hofbauer Ota, szakosztályi rendes tag: Menyasszony vagyok, monológ.
3. Kocsán János, a nagyváradi Szigligeti-társaság tagja mint vendég: költemények.

4. Losonczy Zoltán, a szakosztály rendes tagja: a szabadságharcú ereklük köréből vett felolvasás.

5. Zoltay Mátyásné zongorajátéka: a) Horváth Kornél dr.: 1 Törpék tánca; 2. vasárnap délután; 3. a gyermek és a mese (eredeti) szerzemények, először bemutatva); b) László Árpád: Gabriella-szerenád (eredeti szerzemény, először bemutatva)

Az a körülmény, hogy az irodalmi szakosztály teret nyit a helyi zeneszerzőknek kompozícióknak először az aradi művelt közönség előtt leendő bemutatására, mindenesetre új és fölöttebb méltánylandó, ha figyelembe vesszük, hogy Arad egykor magasszárnyalású zenei életében a stagnáció állott be. Az irodalmi szakosztály elnöksége által követett új irány remélni engedi, hogy Arad zeneszerzői felbuzdulnak és szerzeményeiket a magunk közönségének fogják ezáltal először bemutatni.

A zsuron, mint rendszeren, a Kölcsey-egyesület minden tagja (vagy a tag családjának egy tagja) a társasági igazolvány felmutatása mellett díjtalanul vehet részt.

Az irodalmi szakosztály ez évi első gyűlése jövő vasárnap délután öt órakor lesz az ereklük-múzeum melletti egyetli helyiségben. A gyűlés tárgyai a tagfelvétel, a pályatételek fölötti döntés és a tisztújítás.

A szakosztály minden évben csak egyszer: az évi első gyűlésen vesz fel titkos szavazással tagokat. A felvételhez legalább tíz szavazatra van szükség. Ez idő szerint a következők vannak tagfelvételeire ajánlva: Kohányi Róbert nyug. pénzügyi tanácsos, akinek szépirodalmi művei több kötetben jelentek meg; Kocsán János, kiskisjenői aljárásbíró, a nagyváradi Szigligeti-társaság rendes tagja, több kötet költemény és jogi szakmunka szerzője; lovag Wettsteinné-Szluha Margit, Paulison lakó írónő, kinek szépirodalmi termékei ismeretesek; Hegedüs Lóránt, Gallovics Károly és Karácsonyi Aladár aradi hírlapírók.

Az irodalmi pályázatok eredményéről is ezen az ülésen teszik meg jelentéseiket az egyes bíráló bizottságok elnökei.

Az elnökség a közgyűlésre a következő meghívót bocsájtotta ki:

Az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztálya vasárnap, *f. hó 14-én délután öt órakor* ülést tart a Kölcsey-egyesület helyiségében (városi bérház, ereklük-múzeum mellett). Tekintettel arra, hogy az ülés tárgyánál fogva a határozatképességhez legalább tizenkét tag jelenlétét kívánja, felkérem a t. tagtársakat a teljes számú megjelenésre. Az ülés főbb tárgyai: 1. Folyó ügyek. 2. Tagfelvétel. 3. Az irodalmi pályázatok eredményének megállapítása. 4. Alelnökök, titkár, pénztáros választása. Tagokul a következőket ajánlották: 1. Kohányi Róbert nyug. p. u. tanácsost; 2. Kocsán János kiskisjenői albirót, a nagyváradi Szigligeti-társaság tagját, 3. Hegedüs Lóránt hírlapíró, 4. Gallovics Károly hírlapíró, 5. Wettsteinné-Szluha Margit írónőt. 6. Karácsonyi Aladár hírlapíró. Arad, 1906. évi január 8. Az elnök.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi iparosíjak közgyűlése. Élénk érdeklődés mellett tartotta az aradi iparosíjak önképző egyesülete szombaton este rendes évi közgyűlését. Az ifjuságnak sikerült az elnöki tisztségre Schéffer Józsefet, az aradi iparosság kiváló tagját megnyerni. A többi tisztségekre a következőket választották meg: alelnök Filadelfy Adolf, titkár Schulik Kálmán, jegyző Kertész József, h. jegyző Szabloszky László, fő pénztárnok Georgiádes József, kezelő pénztárnok Sztójkovits József, könyvtárnok Fürniesz Herman, számvizsgálók Klínkhamer József, Munka József és Kovács Vilmos, ellenőrök Hirsler Zsigmond és Engel Zsigmond. A közgyűlés befejeztével az új elnök tiszteletére kedélyes estélyre gyűltek össze az ifjak.

Amiről beszélnek.

★

Egy villásreggeli története.

A szív meséiről a kelleténél többet olvas a publikum tárcákban, véres szerelmi drámáiban, portjaiban. Ideje, hogy a gyomor történeteire jünk át, a regényírók által lenézett, de azért ségtelenül fontos emberi szervünk eszmekörében. Az első história, amely sorra, kerül te délből kezdődött meg.

Történet ebben az időpontban, hogy beforog egy Andrassy-téri csemege-üzletbe valaki. A szentélyről elég annyit tudni, hogy ez az este a konyha estélyén volt. Tehát: pezsgő után hangulatban, gyűrötten és besavanyítva. A csemegeboltba is biztosan azért ment, hogy csillogó fűszerekkel és ennivalókkal indítsa fokozott tevékenységre elrenyhült gyomrát.

Amint az étkezést megkezdte, bejön egy egyike városunk legnagyobb étvágy birtokosa. Az első szava:

— Borzasztó éhes vagyok!

A már ott ülő emberben fölébredt a gyomruak természetete. Milyen kolosszális lesz, ha ez az ur itt, hatalmas étvágya fog az étkeknek, s leküzdhetetlen erővel eszik... Ezt meg kell nézni.

— Éhes vagy? Hát tudod mit: légy én vendégem. Amit itt eszel-iszol, azt mind fizetem.

Az étvágyas ur, aki egyben a tréfára hajlik, rögtön ráállott.

— Gilt! Kezet rá!

A másik félben azonban fölébredt a tősség.

— Ohó! Várj csak. Azt kikötöm, hogy mit se vihatsz haza. Csak azt fizetem, amit eszel meg.

— Ne félj semmit testvér. Tehát kezdjük.

— Igen, de én nem várhatom be az estét, mert a feleségemmel találkoznom kell. csak villásreggelizz meg, s én majd holnap el tézem a számlát.

— Csak menj el, a többi már az én dögöm.

Ma reggel a történet első hőse (az, aki a hévűlésében a meggondolatlan ajánlatot tette) a konyhára betéved a csemege boltba. Vesz valamit, a konyha után eszébe jut a tegnapi epizód:

— Igaz is! Kérem a tegnapi számlát.

— Tessék: 18 korona 64 fillér.

— Micsoda? Tizennyolc korona? Az lehetetlen!

— De kérem, az úgy van.

— Egy ember ennyit evett meg ozsonnára? Ez abszurdum. Különbben majd utána járok a dolgnak.

Rövid, de erélyes nyomozás után egy adatot hoztak az inkriminált villásreggelire nézve. Azt, hogy a jóétvágyú ur nem egymaga ette végig a villásreggelit, amelyet ily tekintélyes számla koronázott, hanem két segítőtársat hívott magának. Felelősségre is vonta:

— Kérlek, nem így alkudtunk. Én azt mondtam, hogy fizetem, amit te eszel, — de csöndes társakról nem volt szó. Te pedig két embert vettél magad mellé.

— Kérlek, — tiltakozom gyomromnak ily lekicsinylése ellen! Azt a villásreggelit egészen én magam ettem meg. Az a két ember ott volt az üzletben, de a villásreggeliben nem vettek részt.

— Ugyan, csak nem akarod bedisputálni, hogy tizennyolc korona árát villásreggelizté?

— Csak tizennyolc korona volt? Hát számolj: négy pohár pezsgő, rajnai lazac, angol szőlő...

És végigment a menü, amelyet csak azért nem reprodukálunk, mert az ügyesség okvetlen...

Ellenzéki vihar a közigazgatási-bizottságban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 8.

A városháza tanácsstermék, ahol normális időkben a szakszervezetek szokták elkészíteni javaslataikat az eléjük utalt ügyekről, ma délután különös vendége volt. Nagypolitikának lehetne nevezni ezt a vendéget, de nem ez az igazi neve, hanem: alkotmány védelem, másképpen: nemzeti ellenállás. A közigazgatási bizottság ma délutáni ülése szolgált alkalomul a vendég bevonulására, vagy helyesebben: az a körülmény, hogy a bizottság mai ülésén *Vásárhelyi Béla* főispán töltötte be az elnöki tisztet.

Az egyébként általában ismert vendég ma másodízben járszott a tanácssteremben. A decemberi ülésen is szerepelt, már egyszer. Akkor *Mülek Lajos* dr. vonultatta föl, de az csak a bemutatkozás volt s ezért alig néhány percig tartott a szereplése. Ma *Barabás Béla* hozta be az ülésre. A vendég ezúttal hosszabban időzött a bizottsági tagok között, mérgesebben viselte magát, de a hatása most sem volt nagyobb, mint a múlt alkalommal.

Az eset ugyanis így történt:

Mielőtt az ülés megkezdődött, *Barabás Béla* dr., *Mülek Lajos* dr. és *Nagy Sándor* dr., a közigazgatási bizottság három jelenvolt ellenzéki tagja, föltre vonultak a többi tagtól és rövid konferenciázás után megállapították a haditervet. Azután bejött a terembe, *Vásárhelyi Béla* főispán, elfoglalta az elnöki széket és a tagokat üdvözlölvén, megnyitotta az ülést.

Ekkor *Barabás Béla* fölállott a helyéről és a napirend előtt szót kért. Az ülés megnyitását — úgy mond — olyan ember ajkáról hallottam, akit én Aradváros főispánjának el nem ismerek, mert imparlamentáris, törvénytelen kormánytól nyerte a kinevezését. Ő talán abban a hiszemben volt, hogy törvényesen kinevezett főispánja ennek a városnak, ez a hiszemtség azonban minden magyar emberben megrendült akkor, amikor az országgyűlést legutóbb elnapolták s amikor mind a két Ház egyhangulag mondta ki, hogy az elnapolás törvénytelen. Minden jóra való magyar embernek az a kötelessége, hogy a haza védelmére siessen és tagadja meg a szolgálatot a törvénytelen kormánytól. Most tisztán arról van szó, hogy kik teljesítik hazafias kötelességüket és kik támogatják a császári kormányt. Az utóbbiak közül valónk ismerem azt az urat — mondta most a főispánra mutatva — és tiltakozom az ellen, hogy ami ülésünket ő vezesse. A város ügyeibe tovább is beleszólok, de míg ez a főispán van itt, addig nem veszek részt semmiféle bizottságban.

Vásárhelyi Béla főispán mérsékelten, de határozott hangon felelt a támadásra. Nagyon sajnálom, — így kezdte a választ — de nem ez a hely annak az elbírálására, hogy vajjon törvényes-e a kormány vagy sem. A kormányt törvényesnek ismerik el sokan az ellenzékiek közül is, hiszen sűrűn fordulnak hozzá. Megvan a törvényes formája annak, hogy miképpen és hol intézzék a támadást. Itt nem az a főadatunk, hogy politikát folytassunk, hanem: hogy Aradváros ügyét intézzük. Én hű polgár voltam Arad városának hatvan éven át, ma is az vagyok és éppen ezért vállaltam el ezt a terhes feladatot a mai súlyos viszonyok között. Aki hű fia a városnak, az teljesíti a kötelességét. Arról nem tehetek, hogy ide is behozzák a politikát.

A főispánnak azon kijelentése ellen, hogy ellenzékiek is fordulnak a mestani kormányhoz,

Mülek Lajos dr. tiltakozott. Azután arról beszélt, hogy a kormánynak nincsen talaja az országban, nincsen pártja, nem tud alkotni, tehát el kell söpörni.

Vásárhelyi Béla főispán így szakított véget a vitának:

— Azt hiszem, nincsen további vitának helye.

Nem is vitakoztak tovább, hanem áttértek a tanácskozás tulajdonképeni tárgyaira. Ezek között szerepelt az albizottságok megalakítása. *Kádas Kálmán* főjegyző ellenzéki tagokat is ajánlott az egyes albizottságokba, köztük *Barabás Bélát*, aki ezekkel a szavakkal fejezte ki tiltakozását:

— Semmit sem fogadok el.

Kádas főjegyző ennél fogva az ellenzékiek helyett másokat hozott javaslataiba tagokul, ilyenféle megokolással:

— Miatán N. N. ur nem vállal tagságot...

Mikor *Mülek* dr. is föltételezte ezt a főjegyző, *Mülek* kijelentette:

— Azt ön nem tudhatja. Tessék értesíteni engem a bizottság határozatáról. Háttha nem volnék jelen?!

Müller Károly ekkor jött, mikor már beválasztották az árvaügyi felelővitelei bizottságba. Nem tudott arról, hogy mi történt az ülés elején és kifejtette a maga véleményét az előadott ügyekről. Erre azután *Barabás*, mag *Nagy Sándor* is felszóltak olykor-olykor. Mikor a vége közeledett az ülésnek, *Barabás*, *Mülek* és *Nagy Sándor* eltávoztak. *Müller* is menni akart, de a nem függetlenségi tagok rászóltak:

— Hová szaladsz? Maradj itt az árvaügyi bizottságban.

— Annak én nem vagyok tagja, válaszolt *Müller Károly*.

A nem függetlenségi tagok most fölvilágosították:

— De tagja vagy, éppen most választottunk meg. Tedd le az esküt.

Müller Károly, akit pártíveivel nem avattak be a maguk dolgába, természetesen találta, hogy eleget tegyen a kérésnek. *King* Gézával együtt letette az esküt az ülés végén, sőt az árvaügyi felelővitelei bizottság tanácskozásában is résztvett.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: A cigánybaró, operett. Szoyer Honka és Pichler Elemér vendégfőléptével. (Bérlétszűnet.)
Szerda: Casanova, operett. (Páratlan bérlé.)
Csütörtök: Aranyember, dráma. (Páros bérlé.)
Péntek: A párba, színmű. (Páratlan bérlé.)
Szombat: Hajdúk hadnagya, operett. (Páros bérlé.)

Szoyer és Pichler.

— Bajassók.

Szendrey Mihály mindenáron be akarja tartani azt a programját, hogy lehetőleg hertenként ad operát s ebben a törekvésében nem akadályozza őt az sem, ha drága opera-tenoristája szinte hétről-hétre betegét jelent és lemondja az előadásokat. Ezért kellett a mai estére is két operai tagot lehozatnia: *Szoyer* mellett *Pichler Elemér* is, s ezért kellett nagyon csekély perccel a helyáratat felemelni, mert különben ráfizet az opera-kultuszra. Ezt pedig senki sem óhajta, legkevésbé az a hálás, zene- és előkelő izlésű közönség, amely szívesen fizet még huszpercentes magasabb helyáratat is, csak adjanak operébe megfelelő műelővezetést. Hogy pedig ez így van és nem másképp, a mai est bizonyítja legfőnyesebben, amikor már délután elfogyott minden jegy s fel a karzatokig zsúfolva volt a színház.

ást látta benne s esetleg lapunkat konfiszt. De a másik nem akceptálta a magyarosítottat. Visszament a csemegéboltoshoz.

Megtudtam, hogy azt a villásreggelit hársan ették meg. Én tehát csak egy harmadrészt kaptam meg. A másik két harmadrészt kérje X. ur, aki a két társat hívta maga mellé!

És itt eljutottunk addig a pontig, amikor az író tehetetlenül ennyi jegyez meg: "és az érdeklődéssel lesik az ügy további fejleményeit". Pör lesz-e a dologból, és szakértők fogják-e elbírálni, hogy képes-e egy ember, a polgári viszonyok között, tizennyolc korona árát villásreggelizni? Vagy mégis csak fog fizetni a könyvelő ur, lenyelvén a meggondolatlan ígéret keserű pilluláját? Az bi onyos, hogy pörnek igen érdekes lenne a dolog, s a községi bíróság möhön várja, hogy a villásreggeli ügyét a keze közé vehesse és a nevezetes jogesetei közé sorolhassa.

nűvésznő

halála Amerikában.

(Rattkay Anna.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 8.

Egy nagytehetségű aradi leány, akinek művészi az új világ központjában megbecsülésre kerekre talált, fiatalon, pályája biztató kezében meghalt.

Rattkay Anna, az Aradon született s itt fölnevelődött művésznő New Yorkban, december 25-én meghalt. Még november 25-én, a nyereségre való vonós négyessel hangversenyen részt, de másnap már tifuszos láz érte. A Greyer-család, a melynél lakott a *St-Lucas* kórházban, ahol a legszorgosabb ápolására, huszonhárom éves korában meghalt.

Rattkay Anna Aradon kezdte a hegedűtanulást *Unger* és *Sperber* tanároktól. Azután Berzen tanult, *Charisen* tanártól. Mint hegedűművésznő, *Scherrer* Harrynak, az aradi zeneakadémiájának igazgatójának leányával, tryette, *Paula* és *Anette* kisasszonyokkal női vonós négyest alakítottak, amely fényes sikereket aratott Közép-Európa nagyobb városaiban. *Schreyer* Harry Amerikába vándorolt, a vonós négyes követte, New Yorkban *Rattkay Anna* a *New-York High School of Music* tanárnője s a vonós négyessel hangversenyeket adott, amelyek ismertté tették nevét New Yorkban. Már harmadik éve volt künn, s annyira kedvelve fogadtatásra talált, hogy nem is akart hazatérni.

A new-yorki napilapok közül több *Rattkay Anna* árcképét közli, hosszú nekrológgal, amelyet a címet viseltek.

A NÉPSZERŰ HEGEDŰMŰVÉSZNŐ HALOTT.

A nekrológban igen meleg hangon írják meg, hogy a miss *Rattkay*, aki Aradon, Magyarországon született, s utolsó sikerét november 25-én, a vonós négyes hangversenyen, a *Sivan Song* című dallal aratta s aki rohamosan emelkedett a hírnév, tifuszból meghalt.

A korán elhunyt művésznőt a new-yorki *St. Raymond*-temetőben földelték el.

A halálról értesítették *Kabdebó János* dr. aradi orvost, aki az elhunyt leány gyámja volt. A fiatal művésznőben egyetlen nővérét gyászolja *Doka Miklósné Rattkay Margit*, az ismert zongoratanárnő.

S a közönségnek nem volt oka megbánnia ezt a meleg érdeklődést. Szébb és jobb előadásban a vidéken elő nem adja *Bajazzók*-at egyetlen társulat se; mint ahogy ma előadtak az aradi színházban. *Szojyer* Ionka, a bájos Nedda, nemcsak káprázatos énekművészetével, de természetes, plasztikus drámai jáékával is megragadta a közönséget, amely őszinte lelkesedéssel ünnepelte kedvenc művésznőjét. Usztozott sikerében a fiatal *Pichler* Elemér, kinek erőteljes tenorhangja s énekétől és játékból egyaránt kicsillámzó művészi ízlése és intelligenciája előkelő nivóra emelik alakítását. Az ő Caniójának is kijutott a zajos tapsokból.

Kisebb szerepekben *Hunyady*, *Faludy* és *Ladislav* beleilleszkedtek a kerembe s a kitűnő karmesternek: *Tilger* Arpádnak érdeme, hogy a gyönyörű muzsika minden széprége a fogytékos eszközök dacára érvényesülhetett. A kórust — szívesen jegyezzük fel — nyílt színen is megtapsolták.

Az opera előtt ma ismét *Robin* orvost adták, alkalmat nyújtva *Nyáray*-nak, hogy *Garrick* színész pompás kis szerepében ragyogtassa színjátékos zseniáltságát. Az ilyen zsánerű szerepekben, melyek a legnehezebbek közül valók, szinte utóéletlenül ez a kicsi fegyelméletlen játéku, de annál tehetségesebb művész. Nagy élvezettel hallgatta a közönség és lelkes tapsokkal sokszor hívta a lámpák elé, bájos partnerével: *Biró* Irénnel együtt. (K—r.)

* **Cigánybáró.** *Szojyer* Ionkának és *Pichler* Elemérnek, az Operaház művészeinek második vendégjátéka holnap lesz a *Cigánybáró* operettben. Az előadás páratlan bérletszünetben megy. A művésznő *Sifit*, *Pichler* pedig *Barickayt* játsza. A főbb szerepek *Borbély*, *Zsigmondy* Anna, *Fenyvesy* Margit, *Benkőné*, *Faludy*, *Szathmáry* és *Ladislav* kezeiben vannak.

— **Vén leányok.** *I. M. Barrie* nak, az *Egyenlőség* szerzőjének rendkívüli sikerű új vígjátékára: a *Vén leányok*-ra készül most a színház drámai személyzete. A *Vén leányok* (*Quality Street*) bemutatója valószínűleg már a jövő héten lesz.

* **A Magyar Lant és Zenélő Magyarországnak** immár elváhatatlan társak: tömérdek jó zenemű és az eseményekben gazdag zenei élet híreinek letéleményesei, hadd legyenek a művelt magyar családoktól is elváhatatlanok. Az újévre megjelent 302 ik szám, igen szép bus és még szebb talp alá való nótát hoz *Lányi* Ernőtől („*Falu végén rezgő nyárfa*” és „*Ez a legény*”); *Siposs* Antal híres *Laura* dalaiból hármat férfikarra átírva; a külföld nagyságaitól: *Schubert* „*Aufenthal*”-ját („*Az én tanyám*” magyar verssel *Györy* Margittól); és a már nálunk is kedvelt amerikai *Powell* egy *Boston*-keringőjét „*Szerelmi vágy*” címmel s egy évnegyedben három koronáért hatszor ennyit kap az előfizető. Előfizetések a *Zenélő Magyarországnak* kiadóhivatalához Budapestre VIII. József körút 22/24. sz. intézendők.

Terjed a kanyaró.

(A hatóság megállapítja a járványt.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, január 8.

Idestova három hónapja tart már Aradon az az állapot, hogy a ritkaságok közé lehet számítani azt a napot, amikor nem jelentenek be a város orvosi hivatalába újabb kanyaró-eseteket. A gyermek-betegségnek ez a fajtája nagyon termő talajra talált Aradon az idei télen és bár az arra illetékes körök köteleességszerűen fogantositották a szükséges óvintézkedéseket, mégsem sikerült gátat vetni a baj terjedésének, sőt az utóbbi napokban olyan arányokat öltött a betegség, hogy *Posgay* Lajos dr. tisztí főorvos a kanyaró járványának hatóságilag való megállapítása iránt

tett előterjesztést a polgármesteri hivatalhoz.

Az előterjesztésben közli a főorvos, hogy a kanyaró, amely december hó folyamán 61 esettel szerepelt, folyton terjed. E hó 6-ig, vasárnapig újabb 24 esettel szaporodott a betegülések száma és nem mulik el nap, hogy 2—3 kanyaró-eset ne forduljon elő. Egyedül a tegnapi napon 8 újabb betegülés történt. Az esetek megoszlának a város különböző részeiben, de egyetlen olyan pontja sincs a városnak, amelyet a járványtól mentnek lehetne mondani. A kanyaró beégnek több mint a fele nem töltötte még be az ötödik életévét.

Az orvosi hivatal immár álladósultnak tekint a bajt, amelynek rohamos terjedése kétségtelemé tette, hogy a kanyaró járványos jellegét öltötte. Hogy az óvintézkedések, amelyeket addig is alkalmaztak esetről esetre, minél hathatósabb módon érvényesüljenek a közönség soraiban, azt ajánlotta a főorvos a polgármesternek, hogy a járványnak hatóságilag való konstataálásával egyidejűleg eszközölje a megfelelő intézkedéseket a terjedő kór megszüntetése iránt. Ilyen intézkedések például: hogy a betegséget az orvosok jelentsek be, ami különben eddig is megtörtént, a betegeket lehetőleg különítsék el, a beteg-látogatásokat korlátozzák, a lakások tisztántartására és fertőtlenítésére ügyeljenek föl.

A polgármester holnap fogja teljesíteni a főorvos előterjesztését és hirtelménybeá szítja fel a lakosságot az óvó rendszabályok betartására.

Posgay Lajos dr. tisztí főorvos a közigazgatási bizottság ma délutáni ülésén is jelentést tett a kanyaró-járványról. Havi jelentésében kiemelte azt az érdekes körülményt, hogy a kanyaró esetek száma főleg akkor szaporodott, amikor az iskolák előadásai szüneteltek. Egyéb fertőző betegségek közül vékonygy 5, diftéria 12 esetben fordult elő december folyamán.

Élénkül a politika.

A debreceni letartóztatások.

(A szolnoki leszerelés.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, január 8.

A politikában ismét némi élénkség észlelhető. A kettős ünnepnapok alatt *Apponyi* Nagybányán mondott intranzigens, éles hangú beszédet, *Kossuth* Ferenczel a félhivatalos *Bud. Tud.* kezdett heves tollharcot, az ellenzék vezéreire hárítva az erőszakosságok megkezdését. A törvényhatóságok közül *Szolnok* megye általános meglepetésre leszerelt, s az ottani alkotmányvédő bizottság kimondotta, hogy a további működést nem tartja észszerűnek. Debrecenben folyik a vizsgálat, s tömegével történnek a letartóztatások.

A kormány tagjai Bécsben.

Fejérváry Géza báró miniszterelnök, *Vörös* László kereskedelemügyi és *Feilitzsch* Arthur báró földmívelésügyi miniszter a kereskedelmi szerződések tárgyalása ügyében holnap Bécsbe utaznak. A miniszterelnök holnap vagy szerdán megjelenik a királynál, hogy jelentést tegyen a helyzetről.

Tömeges letartóztatás Debrecenben.

Debreceni tudósítók jelentik:

Révay Nandor dr. ügyvédet, *Békási* János szerkesztőt és *Kaszi* János főkapitányt, szombanap folyamán letartóztatták. *Révay* ellen az a vád, hogy egy léccsel, egy eltört létra darabával püfölte *Kovács* Gusztávot. *Révay* fölhabva tiltakozott a vád ellen. *Békási* Jenő ismét felbujtotta a tömeget, ő rendezte a fogást, ő rendelte a gyászkozsit, ütötte-verté *Kaszi* János főkapitányt és stílétes botjával bele is *Kaszi* János főkapitányt volt az, aki a perrylő főispánvárook felé intett, arcát s mögagunyosan mosolygott és arra a kocirra mutatott, amelyen a főispán ült. *Kaszi* János megadta a vádat és kijelentette, hogy a mosoly ellen nem intézkedik ráfus.

A törvényszék vádtaácsa szombanapozott a letartóztatott *Herczeg* János tanító, rekess fuvaros és Debrecenél *Akos* rász felfolyamodása fölött. A vádtaács határozott, hogy mind a hármat tovább fogszámban tartják.

Ugyanez a nap az esti órákban letartott a rendőrség *Jeremiás* István szatmári *Jeremiás* István Budapestről kitérő szörösen büntetett, megrogzött gonosztovalósággal dicsekszik azzal, hogy hányat a főispánra, különösen a fejére. A kocsi lett ült s amint állítja, a kocsi is segítette az ostorvállal.

Tóth János főkapitány vasárnap reggélő este 10 óráig szakadatlanul folyt a vizsgálatot. Több mint ötven embert hallgattak. *Nagy* László önkéntes tűzoltó, aki a házban volt őrségben, két detektív a főkapitány tiltakozása dacára a főkapitányságra ahol kihallgatták és aztán szabadon bocsátott. Este 8 órakor a főkapitány letartóztatta *Sáfrán* Béla lakatosinast. A fű kihallgatása folyam bevallotta, hogy ütötte a főispánt, de még többet bántalmazták, így *Tar* Tivadar *Szilágyi* Imre lakatosinast is. Erre azokra letartóztatta a rendőrség. *Sáfrány* vallo alapján két detektív a főkapitányságra *Spira* szobrászt, akit egy órai kihallgatás szintén letartóztattak.

Ma a délelőtt folyamán letartóztatták *D* kan *Tibor* kertészt, akire rábizonyult, hogy vács főispánt teltleg bántalmazta.

A *Kovács* Gusztáv sérüléseiről felvett orvosi látélet tizenhárom sebesülést állap meg. A kórisme a következő: zúzva reggett sebek, tompa zúzódások és aláftások, bőr-lehorzsolások, továbbá nyhcsonttörés. Tekintve a sérülések számát és minőségét, a gyógytartam idejére föltétlen munkaképtelenséggel járhat. Ezen sérülések valósztüleg bot- és ökölütések következményei.

A törvényhatóságokból.

Makórol táviratozzák: *Farkas* László nádmegei főispánhelyettes elmozdította a gyel hivatalos lap szerkesztésétől *Tarnay* J. harmadik aljegyzőt és a szerkesztéssel *Horn* János megyei levéltárost bizta meg.

Kristóffy József belügyminiszter *Sajó* dor budapesti rendőrkapitányt kirendelte a galattételeire *Szabó* Mihály hortmegyei főispán mellé.

Egerből táviratozzák: Hevesvármegye a közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy belügyminiszter megsemmisítő rendelete dacragaszkodik régebbi ellenálló határozatához, s előre érvénytelennek tartja a megyei tisztviselők esetleges fölfüggesztését és azoknak kár talantására a gyűjtést folytatja. Eddig százezer korona gyűlt össze erre a célra.

gy aradmegyei külön halála.

(A régi csoppkőbarlang felfedezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 8.

A régi aradmegyei nemes családok egy és külön sarja, Czárán Gyula tegnap halt Menyházán. Az elhunyt igen előkelő foglalt el a magyar természettudósok, de műveltségén, sokoldalúságán kívül tevékenységével is sokszor vonta magára a gyelmet.

Mintán jogi tanulmányait elvégezte, Selmecyára ment s az erdészeti akadémia hallgatója. Később egész elfoglalták geológiai tanulmányai s nyaranta ugyszólván a hegyek között. Turistarahában barangolt szeretettel, s gyakran akadtak veszélyes kalandjai. Nem utolsó ezek között az, hogy három román suhanc támadt rá, s turista ruháját látván, ezt kiáltotta: Prikulics! (Az ördög.)

Czárán váltig erősítgette, hogy ő nem hittek neki. Az egyik suhanc azonban megdöglött három báránynak, s azt hittük, hogy a prikulics jár errefelé. Edig agyon fogunk ütni.

Valóban tényleg nekimentek Czáránnak két suhanc, egyik pedig elszaladt, hogy a falut oda ment. Czárán ugrált a fűtykösök elől, s a szorongásban mentő gondolata támadt.

„Hennyibe kerül az a három bárány?” — megmondta neki, mire ő sietve kifizette a bárányok árát, kijelentvén, hogy ezt még be kellene a prikulicson. Ezt pedig olyan módon, hogy bejelentette az esetet a csendőrségnek, valószínűleg bő oktatást adtak a lelkészek arról, hogy a prikulics nem jár turistáknak.

Menyházán tíz esztendővel ezelőtt kibérelte a szarvillát s ha nyári kóborlásairól hallott, ott töltötte idejét. Mondják, hogy történt, amikor az első fűrdővendég jött Menyházára, azzal az elhatározással távozott, hogy sohse tér vissza. Ő fedezte fel és meg a menyházi barlangot, s készítette az odavezető utakat is. A nagy hírnév révi kőbarlang felfedezése szintén az ő érdeme. A része volt Biharfüred felvirágoztatásában.

Aradmegyei múzeuma valóságos muzeum volt. Mint nagy kedvelő, tömördek hangszereken játszott, s nagyon jól zongorázott. Szobái tömve voltak hangszerekkel. Nyelvismeretét sokan bámulták: olaszul, angolul, németül, spanyolul, görögül és latinul hibátlanul beszélt.

Családja esztendő. Atyja, Gergej, földműves volt Szepressen, anyja, néh. Kabdebó. Kedvelt alakja volt a régi társaságok. Három nővére gyászolja: Szidónia, férjeseik Istvánné, Fanny, férjeseik szépfalusi Istvánné és Irma, özvegy Kabdebó Bé-

Az elhunytat, ki az aradi turista egyesület tagja volt, ma temették el kívánságára Menyházán, noha családi sírboltja Szepressen van. A különben klinikus, külön nagy pártfogója volt a szegényeknek, közül sokan megsiratták halálát.

HIREK.

— **Iusth Gyula Araden.** *Iusth Gyula*, a képviselőház alsónazának elnöke ma tornyalbíróvára uztában Aradon járt, s itt néhány látogatást is tett.

— **A színészeti felügyelő Araden.** *Festetics Andor* gróf, a vidéki színészet országos felügyelője vasárnap Aradon időzött. Vidéki körutijában ejtette utba Aradot, hogy *Szendrey Mihály* színházgáztóval a hódmezővásárhelyi színészet ügyében tanácskozzék. *Festetics* gróf vasárnap végignézte az előadást is és ma elutazott Aradról.

— **A román püspök Ószentannán.** *Papp I János* aradi görög keleti román püspök tegnap Ószentannára utazott, hogy az ottani görög keleti románok új templomát felszentelje. A püspököt, aki negy kísérettel érkezett meg, az új szentannai vasúti állomáson nagy tömeg élén *Mihulin* ószentannai plébános üdvözölte, amire a püspök szívélyesen válaszolt. A fogadtatás élén a püspök hosszú kocsiserral és díszes bandériummal bevonult Ószentannára, ahol kilenc órákor vette kezdetét a mise és felszentelés szertartása. Délután három órákor ünnepi ebéd volt, amelyen úgy az ó mint az újszentannai intelligencia tagjai közül számosan vettek részt. Ot órákor a püspök harangzugás és tarackok durrogása közben fényesen kivilágított utcákon az újszentannai vasúti állomásra hajtattatott és visszautazott Aradra.

— **Januári közgyűlés.** Az város törvényhatósági bizottsága szerdán délután négy órákor tartja januári közgyűlését. A tanácskozások előreláthatólag hosszúra nyulnak, mert ezuttal akitják újra az igazoló választmányt, a sorozó bizottságot s a novemberben megválasztott városatyákat is most sorolják a különböző szakbizottságokba. A tanács ma délelőtt tartott ülésén hozta meg javaslatait a közgyűlés egyes tárgyra nézve. Ez volt az első tanács ülés, melyen *Vásárhelyi Béla* főispán elnökölt.

— **Czárán Gyula halála.** Szepressi *Czárán Gyula* aradmegyei birtokos ötvennyolc éves korában, Menyházán meghalt. Az elhunyt szenvedélyes híve volt a turisztikának és a geológiának. A többek között ő fedezte föl és hívta föl a turisták figyelmét az Aradmegyével szomszédos bihari hegyek között levő révi csoppkőbarlangra, amelyet azóta nagy számmal keresnek föl az arad- és biharmegyei kirándulók. Az *Aradi Turista Egyesület* elismerése jeléül dísztagjává választotta. A bihari hegyek között figyelemreméltó és a tudományos világban is ismert kutatásokat folytatott. A *Czárán- és Kabdebó* családok gyászolják, a többek között nővére, *Csikó Viktor* udvari tanácsos egyetemi tanár felesége.

— **A Petőfi önképzőkör ünnepe.** Az aradi főgimnázium kebelében működő *Petőfi-önképzőkör* január hó 21 én, vasárnap délután öt órákor nagyzerabásu ünnepélyt rendez a liceum dísztermében. A rendezőég mindent elkövet, hogy az ünnepély jével felülmulja a szabados önképzőköri nívót. A tiszta jövedelmet a Jókai-szobor alapjára fogják fordítani. Izlésesen összeállított műsor kezdeskedik arról, hogy az ünnepély minden tekintetben meg fogja érdemelni azt az érdeklődést, amely az ünnepély iránt már is nagy mértékben megnyilvánul.

— **Munka az iparosoknak.** A kereskedelemügyi miniszter most osztotta szét az 1906. évi közöshadseregbeli bórnemű szállítást az ország iparosai között. Az aradi kereskedelmi kamara kerületére 8470 pár lábbelit és 1878 darab szijgyártó-cikket juttatott a felosztás. Az aradi és vidéki iparosok bórpari raktárszövetkezete 1132 pár, az aradi cipészek termelőszövetkezete 488 pár, a pankotai kisiparosok 500, a szent annalok 600, a gyulaiak 700 pár lábbelit kapnak, míg a szijgyártó áruhat egy nagylaki iparos fogja készíteni. Ezen állami munka értéke meghaladja a hatvanezer korona értéket, tehát számottevő

keresetet képez a mai ipari pangás napjaiban a kisiparosoknak.

— **Rehabilitált ügyvéd.** Néhony hónap előtt mi is megemlékeztünk a *Lenthe Gusztáv* ügyvéd ellen emelt vádakról. Mint értesülünk, az aradi ügyvédi kamara választmánya december hó 29 én tartott ülésében *Lenthe Gusztáv*ot az ügyvédi gyakorlatba visszahelyezte. Ezzel kapcsolatos-k az alábbi sorok is:

Értesítés. Lakásomat és ügyvédi irodámat *Kurtics*ról Aradra tevén át, itten *Andrássy* tér 3. sz. alatt folytatom rövid időre megszakitott ügyvédi gyakorlatomat. Ez szolgáljon valszul méltatlan megburcoltatásomnak. Arad, 1906. január 5. *Lenthe* Gusztáv ügyvéd.

— **Halálozás.** Özvegy *Andrényi* Károlyné, született *Wai* Mária, amint részvétellel értesülünk, Bécs Mauer nevű külvárosában tegnap elhunyt. Gyermekei, *Krenner* Józsefné, *Andrényi* Kálmán, *Ritta* és *Mártha*, valamint kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja a magas kort elért matrónát.

— **A ferradalom költségei.** Pétervárról jelerlik: *Migulin* tanár hozzávetőleges becslés szerint összeállította azokat a veszteségeket, amelyek Oroszországot a ferradalom következtében érték. Az összeállítás ez:

Közvetlen károk:

A bakul tűz	100 millió rubel
500 leégelt birtok	50 " "
Az odesszai kikötő	50 " "
Az elpusztított ipari telepek	40 " "
60 lerombolt város	60 " "
A hadsereg s a tengerészet kára	50 " "
Összesen:	840 " "

Közvetett károk:

A vasutak kára	40 millió rubel
Elmaradt keresetek	200 " "
A menekülők kivitt tőkéje	200 " "
Fizetésektelelenség és csőd	100 " "
Arany-veszteség	100 " "
Bevonult külföldi tőke	100 " "
Összesen:	750 " "

Az állampapírokon s a részvényeken ért veszteséget enyhe számítással egy milliórdra becsüli *Migulin*, úgy hogy az összes kárt mintegy két milliórdra teszi. És megjegyzi, hogy már csak pénzügyi okokból is meg kell buknia az önkény uralomnak, ha a ferradalommal egyhamar nem sikerül levérnie a hatalomnak. De erre csak nagyon kevés a kilátása.

— **Egy kis határvillongás.** *Dévaról* jelentik: *Petrozsény* mellett a román határon urkányi fegyveres oláh parasztek *Zmer* román földesur nyáját elhajtották, miután előbb a juhászokat lövésekkel megszalasztották. *Zmer* följelentése folytán a csendőrség nyomozást indított és a juhászlók vezetőit három urkányi paraszt személyében letartóztatta.

— **Házasság.** *Tasnád* *Nagy* László dr. egyetemi tanárségéd házasságot kötött *Nagyszentmiklóson* *Gróff* Iona kisasszonyával, *Gróff* Gyula, az Arad csanádi Takarékpénztár főintézete főnökének bájos leányával.

— **Aradváros decemberi adó forgalma.** Aradváros közigazgatási bizottságának ma délután tartott ülésén *Farkas* Győző kir. pénzügyigazgató a következőkben számolt be Aradváros decemberi adó forgalmáról: egyenes adóban 78.091 korona, hadmentességi díjban 98 korona, közvetett adókban 258 625 koronát fizettek be. Az 1904. év decemberben egyenes adó címén 79.093 koronával, hadmentességi adó címén 647 koronával, közvetett adók címén 431.511 koronával folyt be több, mint az elmúlt hónapban.

— **Munkásképző előadások.** Azokat a nagy érdeklődést keltett vasárnap délutáni nyilvános előadásokat, melyeket az *Aradi Nemzeti Szövetség* munkásképző intézménye az előző években a közönség tömeges látogatása mellett rendezett, az idén is megismétlik. Jövő vasárnaptól, f. hó 14 től kezdve minden vasárnap délután 4 órákor lesz ilyen nyilvános munkásképző előadás a *Waltzer* János-utcai fiúiskola nagytermében. A szakelőadások mellett lesznek szava-

latok, énekek, monológok és amennyiben lehetséges, zeneszámok is. A munkásképző intézmény elnöksége már megtette a szükséges előkészítő intézkedéseket, hogy az előadások minél tartalmasabbak és tanulságosabbak legyenek. Az előadások részletes programját falmagasok és napilapok útján fogják közölni; itt csak annyit említenek fel, hogy az idén szó lesz az általános választójogról, az iparművészetről, az ipari és munkásjelölti intézmények terén észlelhető törekvésekről; lesz azonkívül pár előadás vetített képekkel, ismeretterjesztő tartalommal.

— **Megkéselt baka.** A Beros Béni-téren levő Mihajlovics-féle korcsmában Zeidler Ferenc 33. gyalogezredbeli baka együtt mulatott Rácz András husz éves napszámossal. Miker már nagyon sokat ittak, szóváltásba elegyedtek, a mek egy rendőr azzal vetett véget, hogy ki-vezezte Ráczot a korcsmából. Rácz András bosszút iorralva lesbe állott Imre nevű öccsével, meg egy barátjával, Szűcs Mihályval s amikor a baka az utcára lépett, orozva nyakán szurta a késével. Zeidler lerogyott a földre és egy félóra hosszat feküdt tehetetlenül, míg végre arra ment egy rendőr, aki fölsegítette. *Moldován* Odön rendőrhadnagy mentőkoszin a kórházba szállította a bakát, akinek sebe súlyos, de nem életveszélyes. A rendőrség áttette az ügyet a járásbíróshoz.

— **Megtámadott főispán.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A Kossuth Lajos-utcában ma délelőtt érdekes jelenet játszódott le. Épen akkor, amikor a pestvármegyei bizottsági tagok a Sas-kör felé vonultak, arra sétált Lenk Gyula szolnoki főispán. Förster Aurél fölismerte és utána kiáltotta:

— Itt is megy egy hazaáruló, a szolnoki megyefőnök!

Lenk ijedten menekült a tömeg elől, de így is jutott neki egy csomó abcug és becsületsértő kifejezés.

— **Az ügyvédek a szószékért.** *Nikolits Döme*, az aradi ügyvédi kar ideális gondolkozású tagja az alábbi levelet küldötte az összes aradi ügyvédekhez, hogy az ág. hitvallású evangélikus templom szószékének költségeinek fedezéséhez járuljanak hozzá:

Igen tisztelt Kartárs Ur! „Kérjetelek és megadatik néktek, zörgessetek és megnyitvatik néktek.” A szentírás ezen szavainak idézésével adott át nekem *Institoris* Kálmán kir. tanácsos és egyházi felügyelő ur és *Frint* Lajos ág. hitv. ev. lelkész ur egy gyűjtőlevelet, azzal a kéréssel, hogy Aradváros nemesszívű közönsége között az ujonnan épült evang. egyház templomában felállítandó szószékre gyűjtést eszközöljek. A legnagyobb készséggel vállaltam magamra a megbízást és meg vagyok győződve, hogy t. Kartárs ur is helyeselni fogja ezen eljárásomat, mert ha valaki, úgy az ügyvédi pályán működő egyén tudja legjobban megbecsülni a szószéket, ahonnan a hivatásának magaslatán álló lelkész minden szavából az Ur dicsőítésének, a különféle felekezetek közötti egyetértésnek és a hazaszeretnek szent ígél emelkednek a magasba. Ezek előrebocsátása után, azon tiszteletteljes kéréssel fordulok igen t. Kartárs Urhoz, hogy ezen jó szándékomban engem pártfogolni kegyeskedjék azáltal, hogy most, midőn az új év első napjait éljük és a jobb jövő reményében keblünk a közjótékonyosság érzete ha ja át, e törekvésemet tehetségéhez mért adományokkal előmozdítani és az aradi ügyvédi kar nevét az aradi ág. evang. egyház templomának építési történetében ily módon megörökíteni méltóztatásuk. A becses adományért előre is kifejezve köszönetemet, kérem azt alkalmmal hozzáam juttatni. Kartársi üdvözléssel: *Nikolits Döme*, ügyvéd.

— **Vesztett kutya áldozata.** Megírtuk, hogy *Knisse* Ignác aradi puska-műves kutyája két héttel ezelőtt megharapta *Heidrich* Mária cselédleányt, akit a rendőrség főszállított a budapesti Pasteur-intézetbe, mert a helyhatósági ál-

latorvos vezettségét konstataált a kutyán. A napokban mint gyógyultat bocsájtották el a Pasteur intézetből a leányt, aki szombaton visszaérkezett Aradra és Klisszentmiklóásra utazott, a szüleivel. Tegnap kitört rajta a vezettség s a szerencsétlen leány iszonyu kínok között meghalt.

— **Üdvözlét megváltás.** A napközi otthon javára az újévi üdvözlések megváltása címén megadok: *Katona* Béla 1 kor, *Heim* Alajos 1 kor, *Leitner* Kálmán 1 kor, *Ilésy* Zoltán 1 kor, *Károly* Jenő 1 kor, *Gyárfás* József 1 kor. 4 fillér, *Bing* Vilmos 6 kor, *Urban* Iván 10 kor, *Friebeisz* Miklós 5 kor, *Gróf Bréda* Viktor 5 kor, *Salacz* Gyula 8 kor, *Heinrich* Sándor 5 kor, *Parecz* Béla 5 kor, *Kneffel* Béla 5 kor, *Kintzig* János 10 kor, *Wadowszky* Gusztáv 10 kor, *Herzl* Bernát 10 kor, *Bing Géza* 5 kor, *Neumann* Testvérek 25 kor, *Fusch* Ignác 2 kor, *Fuschs* Arnold 1 kor, *Schön* Oszkár 1 kor, *Kohn* László 1 kor, *Haer* Lajos 1 kor, *Jankó* Imre 20 fillér, *Szalay* István 20 fillér, *Lapuska* Demeter 20 fillér, *Györki* István 10 fillér, *Werner* Imre 50 fillér, *N. N.* 20 fillér, *Fischer* Jakab 1 kor, *L. Lamperné* 40 fillér, *Szereday* János 20 fillér, *Nehr* József 40 fillér, *Kránszky* Bernát 40 fillér, *Salgó* József 40 fillér, *Szereday* János 40 fillér, *Pika* József 1 kor, *Dugasz* Vilmos 4 fillér, *Roder* 1 kor. Az adományokért köszönetét lejezi ki *Institoris* Kálmán polgármester.

— **Köszönetnyilvánítás** Szécsénkei Széchenyi Kázmér ur volt szíves az aradi agg és szegény henyédek részére viz koronát és egy pár cipőt küldeni, amelyért az aradi honvédegyiet ezaten is a leghálásabb köszönetét nyilvánítja: *Simon* István elnök.

— **A Margit crame** meghódította az egész világot, mert a konyhától a palotáig nincs nő, aki csodatevő hatásáról meggyőződve nem volna. Ara 1 korona, kapható minden gyógyszerárban.

— **Pármali ibolya szappan** rendkívül kellemes illattal s oly finom bőrpuhító anyagokból készül, hogy még a legérzékenyebb arcború egyének is használhatják. A ki egy valóban finom szappant akar, ebben megtalálja a szappanok ideálját. Egy darab 80 fillér. Készíti Szabó Béla pipere szappangyáros Miskolcon. Kapható Aradon *Vojtek* és *Weisz*, *Földes* Kelemen, *Hegedüs* Gyula, és *Brunner* Béla csegeknél. 2293

— **Szép fogakat** csakis a *Dentolin* fogereme használata biztosít. *Vojtek* és *Weisz*nál. 112

A vármegye dolgai.

(Beszámoló decemberről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 8.

Aradvármegye közigazgatási bizottsága ma *Vásárhelyi* Béla főispán elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a megyei és állami közigazgatási ágak vezetői beszámoltak a megye múlt havi közigazgatásáról. Az albizottságok megalakulásán és *Dálnoki Nagy* Lajos dr. alispánnak az aradmegyei román román forrongásról szóló jelentésén kívül az ülésnek még a következő fontosabb mozzanatai voltak:

Az alispáni jelentés szerint a személybiztonság 29 esetben lett megtámadva és pedig 2 gyilkossággal, 12 súlyos testi sértéssel, 11 könnyű testi sértéssel és egy rablással. A tettesek 21 esetben közrekerítették és a büntető bíróságnak átadták, míg 9 esetben a nyomozás folyamatban van. A vagyonbiztonság 119 esetben támadtatott meg. A tetteseket 87 esetben kinyomozták és az illetékes bíróságnál följelentették, míg 32 esetben a nyomozás folyamatban van.

Farkas Győző kir. pénzügyigazgató jelentése szerint december havában a vármegye területén egyenes adóban 211292 kor. 08 fill., hadmentességi díjban 3595 kor. 46 fill., közvetett adókból és jövedékekből 184589 kor. 89 fill. folyt be. 1904. decemberében a három adónemnél 65256 kor. 75 fill., 12891 kor. 57 fill. és 2152 kor. 32 fillérel nagyobb összeg folyt be.

A közegészségügyi viszonyok az elmúlt hónapoz képest rosszabbodtak, amennyiben a fertőző betegek száma növekedett.

Keller Izsó kir. főmérnök jelentette, hogy a debreceni-fehértemplomi állami közúton a 3. számú boltozott híd építését Nagyzerind község határában — a mellvédfalak kivételével — be-

fejeték és a hidat már át is adták a lomnak. Ugyanezen az útvonalon a ki *Fehér-Köröshid* vasszerkezetének szerelésén befejezték és elkészítették az alföldi versalis államuton a bugyéri zsilipes híd építményét is. A törvényhatósági közutakon mult évre engedélyezett hídépítési munkálatokat befejezték és az építmények nagy részét már fölülvizsgálták.

Az ülésen *Vásárhelyi* Béla elnöklése alatt jelen voltak: *Dálnoki Nagy* Lajos dr. alispán, *Schill* József főjegyző, *Nachtnébel* Gyula arvaszéki elnök, *Keresztés* Gyula dr. t. főügyész, *Institoris* István dr. t. főorvos, *Boros* Iván és *Heppes* Aladár. tb. főjegyzők, *Darányi* János és *Hanthó* Jenő ajjegyzők, *Hunyár* Algernon és *Török* Ferenc dr. közig. gyakornokok, továbbá *Farkas* Győző kir. pénzügyigazgató, *Varjassy* Arpad kir. tanfelügyelő, *Szakolozay* Lajos kir. ügyész, *Keller* Izsó kir. főmérnök és a következő bizottsági tagok: *Bánhid* Antal báró, *Fábian* László, *Friebeisz* Miklós, *Kráviz* Gyula, *Nachtnébel* Ödön, ifj. *Purgly* László, *Urban* Iván, *Vásárhelyi* Dezső és *Vásárhelyi* József.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Látható gabonakészletek.** Az O. M. G. E. gabonaárjegyző irodájának tudósítói által ellenőrizhető látható gabonakészletek mennyisége métermázsákban kifejezve január 8-án a következő volt:

	Buza	Rozs	Arpa	Zab	Tengeri
Arad	224000	2400	1800	3200	2100
Baja	6600	5200	1400	5500	2500
Baros	87649	5537	721	11642	7139
Ersekujvár	200	300	200	—	—
Győr	19500	16000	12500	9000	1000
Léva	18800	2600	7200	550	500
Losonc	20000	2400	4000	1600	200
Moson	16000	11000	8500	—	15000
Miskolc	41900	5990	12900	4990	3190
N. Becskerek	70300	1000	1000	5000	3000
Nagykanizsa	30800	7400	30000	2400	800
Nyitra	20000	3000	15000	1500	—
Pancsova	110000	—	—	—	190000
Pápa	2400	2500	700	800	400
S.-A. Ujhely	1800	450	600	—	—
Szatmár	18100	4200	5950	7840	6200
Ujarad	29800	600	500	700	800
Ujvidék	22000	—	8000	6000	10000
Versec	26000	1000	1000	2500	24000
Zalaegerszeg	2000	500	300	200	400
Zenta	80000	1200	3000	7000	12000

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 8. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 135—136 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 134—135 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 132—133 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 130—131 fillérig; közép páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban 126—127 fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 120—122 fillérig.

Sertéslétszám: Január 5. napján volt készlet 29,995 darab, január 6. napján főlhajtott 1535 darab, január 6. napján elszállított 1372 darab, január 7. napján maradt készlet 30,158 darab.

A hizott sertésüzlet irányzata: Csöndes.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Toma Szilárd, Budapest. Ki volt-e már akkor közeve Arad főtere?

* (Arad.) Költeményeket, amelyeknek szerzője előttünk sem árulja el inkognitóját, sajnálatunkra nem közölhetünk. A szerkesztőségnek tudnia kell, kivel van dolga. Kútól eltekintve is a versek nem ütnek meg a mi mértékünket, bár tehetségre vallanak. Kéziratokat nem érünk meg s így már nincs módunkban második levelemben kifejezett kívánságának eleget tennünk.

K. F. (Ujszentanna.) Forduljon kérdésével valamelyik aradi meszaróshoz.

H. I. (Nagyvárad.) Az aradi os. és királyi lovassági laktanyát Aradvármegye építtette és a vármegye tulajdonát képezi ma is.

U. G. (Budapest.) A cáfolatot küldje be oda, ahol az eredeti cikk megjelent.

Székesfehérvári Áru- és Értéktársaság.

Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.

Budapest, január 8.

... és vételkedv mérsékelt. Elkelt 20,000 méter... 5-10 fillérrel olcsóbb árakon.

Magyarok 100 kilónként számítva:

Zárul 12 órákor:

Table with 2 columns: Item (Buza, Rozs, Zab, Tengeri búza, Uj őszi buza) and Price range.

Zárul 6 órákor:

Table with 2 columns: Item (Buza, Rozs, Zab, Tengeri búza, Uj őszi buza) and Price range.

irányzat kellemes.

Zárul 5 órákor:

Table with 2 columns: Item (Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Kassai bank részvény, etc.) and Price.

VÁROS ÉS MEGYE

Aradváros közgyűlése.

A tárgysorozat.

23 Tisztai ügyész beérkezett. Vázarhelyi Béla főispán által a „Napszói otthon” javára tett alapítványról kiállított alapító levelet. — 24. Brunhuber József háztulajdonos felelőssége közszolgálati ügyében. — 25. Regys György kérése a rostol bérlet közlegető dűlőbeli 35. és 52. számú 5 hold föld bérletének meghosszabbítása iránt. — 26. A tanács jelentése az aradi korcsolyázó egyesület a ligeti té használata iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. — 27. Polgármester értesítése a város szabályozási tervének elkészítése tárgyában. — 28. A tanács javaslatba hozza, hogy Lengyel Lőrinc, Szabó Albert, Hady Antal, Recz János, özv. Hegyi József és az „Aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság” által emelt új épületek bérjövendelmére a közszolgálati adómentesség megadását. — 29. A polgármesternek előterjesztése az utadó alap terhére 1907. január 1.ől kezdve egy segéd tiszt és egy állandó végrehajtó állásnak szervezése, addig is ugyanezen alap terhére egy napidíjas irnoknak folytatolagos alkalmazása és a végrehajtási költség rovat terhére 2 napidíjas végrehajtónak alkalmazása iránt. — 30. Polgármester előterjesztése a tisztai főügyészek akadályoztatása esetén a közigazgatási bizottsági ülésükön való helyettesítése iránt.

NAPIREND.

Január 9. Kedd. Róm. kath. naptár: Julián vértanú. — Protestáns naptár: Julián vértanú. — Görög-keleti naptár (december 27.): István. — A nap két 7 óra 48 perckor, nyugszik 4 óra 25 perckor. — Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt, csapadék. Január 9. Körösbánya és vidéke takarékpénztár részvénytársaság rendkívüli közgyűlése délután 3 órákor. — Az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának zsűrija délután 5 órákor (Városház.) Január 10. Városi közgyűlés délután 4 órákor. Január 13. A Meteor aradi kerékpárklub közgyűlése este 8 órákor (Vass-kávéház.) Január 21. Az aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délelőtt 10 órákor. — Az aradi főgymnasium Petőfi-önképző körének ünnepélye délután 5 órákor.

CSARNOK.

Az első fájdalom.

Irtá: Lta.

[5]

(Vége.)

De aztán elkomorult az arca és lelkében megszólalt szemrehányosa egy hang, mely teljesen megcáfolta előbbi gondolatait.

Hát te akard leányod számára még jobban megnyitni azt az utat, mely a szívhez vezet? Te akard őt biztatni, hogy szeressen? Te aya vagy? Nem! Ha ezt teszed, nem. Nem gondold, mily büntetést ér ezzel? Megdölnéd a leányod lelkét! Nem számolsz a körülményekkel? A férfi személyére nem gondolsz? Nem képzéled, hogy ennyire mosolyogna magában az a nagy műveltségű komoly férfiú, ha csak egy keveset is s jtenne az egész dologból? Ki tudja mily nagyvilági hölgyek átitoznak utána, ki tudja mily vagyonos apa szeretné őt veéneke... És te... szegény asszony még csak gondolni is mered, hogy a férfi viszonzni fogja leányod vonzalmát? Nem? Ugy akkor miért biztatnád gyermekedet? Hogy jobban megkeresed napjait? Uzz el minden kecségtető gondolatot magadtól... Nem hozzátk való ő...

A legkisebb gyerek odabenn sírni kezdett, mire az anya b-sietett hozzá a szobába.

Az est csendjében tisztán lehetett hallani, amint egyszerre megszólalt a kapu csengője. Kevéssel ezután kinyitott a házmester lakásának ajtaja és a kövér házmesterné nagy meleg kendőbe burkolva, gyertyával kezében ment kinyitni a kaput.

Az újságró tért haza. Mikor felért az emeletre, Terus társnője vállára hajtva fejét, csendesen sugta annak fülébe:

— Ni itt jön!

A nagy elfoglaltságtól többet nem tudott mondani, ah pedig mennyi érzelm, mennyi titkolt fájdalom kísérte e szavakat...

Az újságró hirtelen hallott el mellettük, ügyet sem vetve a két alakra...

— Jaj, már majd lefagy a lábam. Nem valami kellemes mulatság ily hidegben oly sokáig künn lenni. Megyek már lefeküdni. Merjen maga is. Jó későre járhat már az idő.

Terus félve, ingadozó léptekkel ment a konyhába. Nem volt bátorsága a szobába be nyitni és reszketni kezdett egész testében, midőn hallotta, hogy anyja alatta dalt, dudol a kis Bandikának.

Nemsokára aztán ismét elnémult odabenn minden. Lábaikról lehuzta cipőjét, mert attól tartott, hogy annak cirkorgása felébrásztaná az alvókat. Felső ruháját is a konyhában vetette le, majd lehontotta haját és könnyű fehér lebegő ingében, mint valami túlvilági lény, halokan, nesztelenül surrant be a szobába.

Körülnézett. Mindenki aludt... Nem sejtette, hogy egy lény mégis ébren van. Az anyja. Ez csak tetette az alvást Behuny szem-pilláin keresztül jól tudta, hogy mi történik körülötte...

Délután négy óra felé járhatott az idő. Hideg, esős novemberi nap volt.

Terus az ablak mellett ült, és kézimunkázott. Kivüle csupán az öt éves testvérkéje volt még odahaza, mivel anyja egy vidéki rokona lakodalmára utazott el a három kisebb gyermekkel.

Olyannyira elmélyedt a munkába, azaz inkább gondolataiba, hogy nem is vette észre, mikor fe nyitott az ajtó és egy hordár lépett a szobába.

— Jónapot kívánok! — köszöntött röviden és egy levelet nyújtott át a leánynak, aki azonnal felismerte az újságró írását. A levél Terusnak volt címezve.

Szemel felvilágitott, arcát elborította a vér, és izgatottságát mi sem mutathatta jobban, mint hogy a levél valami ötször kihullott a kezéből...

E váratlan meglepetés teljesen megfosztotta önruralmától. Feje szédülni kezdett, nem látott semmit maga körül, minden egybeolvadt előtte...

Alig akart hinni a szemének... Hát igaz legyen ez? Igaz...? Vajjon mi állhat benne? Talán megérezte az ő forró vonzalmát és most tudára akarja adni, hogy ő is viszo-

nozza ezt. Vagy talán már titokban régen kedvelte őt... Bizonyára! Mert máskülönben miért ma? És évan most, midőn edes anyja távol van... Őh ez a legnagyobb áru-ló-jel!

De csak rövid ideig tartott a leány boldog elmerengése...

Midőn feltépte a borítékot és elolvasta a levél tartalmát, forogni kezdett vele minden és úgy érezte mintha valaki bosszúból egy sötét mélységbe taszitaná...

A varakozó hordár türelmetlenül szólt: — Kisasszony kérem, sietős a dolgom.

Terus meggöngyözött a sorokat, amely röviden, semmi megszólítás nélkül így hangzott:

„Bár a fölmondási ide csak két nap múlva telik le, mindennek dacára én már a mai napon új lakásomba költözöm, amiért is szíveskedjék e sorok átadójának a szobámban lévő kofferomat átadni.”

A hordár elávozta után magára zárta az ajtót s mint akiből kihalt a lélek, némán, mozdulatlanul megállt az ablaknál és hosszan bámulta a sorokat.

Tekint elnyom! Elkötözik tőlük... De vajjon miért? S miért ily egyszerre? Miért ment előtte oly titkoszerűen az egész dolog. Ő, akinek tu-omása van minden esakély-égről, a mi házukban előfordul, miért nem tudott előfelől is?

Oly homályos volt előtte minden... Nem hagyták nyugodni gondolatai... E percben hatalmas megveést érzett az el-t iránt, amely fukarkodva meg-örözi az embertől a boldogságot, de annál bőkezűbb a fájdalmak osztogatásában.

E megy... E megy...

Ez forgott egyre agyában. Szegényke nem sejtette, hogy mindez anyjának a cselekedete volt! Az asszony ugyanis csupán ezt az egy módot találta arra, hogy a fiatal leánylélkeken ébredő keserű érzelmek fejlődését megakadályozza...

IDEGENEK ARADON.

— Január 8. —

Központi szálloda. Benedikt Jenő mérnök. Nagyak. — Czaran István kir. táblabíró Budapest. — Mahler Tamás birtokos Elek. — Mahler György birtokos Elek. — Elek Albert jószágigazgató Nagy-Gáll. — Mahler Mihály birtokos és neje Pankota. — Ampler Ignác kereskedő Budapest. — Kohn Gyula utazó Budapest. — Serbán Sallárd birtokos Körösbánya. — Schweiger Henrik birtokos Nagy-halmagy. — Bokor Mihály cégvezető Budapest. — Braun Jakab utazó Budapest.

Nader szálloda. Nagy Sándor hivatalnok Kis-jenő. — Hofman Adolf erőgondnok Berzova. — Somogyi Erzsébet felirónó Sarbogárd. — Sándor Dezső utazó Budapest. — Bedek Jenő hivatalnok Pécska. — Vinszak Mór levelező Berzova. — Misk János fogtechnikus Békésgyula. — Szekenyi Antal jegyző Dombiratos. — Horvát Antal vállalkozó Kis-köszeg. — Krasánczki Péter Világos. — Veinhöpl József asztalos Fehértéplom. — Ifj. Hats Ödön dr. törvényszéki jegyző Budapest. — Body József igazgató Világos.

Nemzeti Színház.

Bérlétszűnet. Páranan.

Kedden, 1906. évi január hó 9 én

SZOYER ILONKA és PICHLER ELEMÉR mint vendég:

A cigánybáró.

Operette 3 felvonásban. Irták: Jókai Mór és Schnitzer Ignác. Fordították: Gerő K. és Radó A. Zenéjét szerette: Strauss János.

S Z E M É L Y K K:

Table with 4 columns: Actor names (Zsupán, Arzena, Mirabella, Ottokár, Mina, Gróf Carnero) and roles (Borbély S., Zeigmond A., Benkóné P., Faludi K., Zalai Margit, Szathmári A., Czifra, Szafl, leánya, Barinkai, Gábor diák, Pali, cigány, Józsi, cigány, Fenyvessy M., Szoyer Ilona, Pichler E., Ladiszlai J., Kulcsár L., Palócai Pál).

Központ este 7 és fél órákor.

Advertisement for BELATINY PEZSGÓ with decorative border and text.

Főraktár Aradon: Fejér Gyulánál. 2891

Magy. kir. államv. üzetlv. Szeged.

27795—1905. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A zenta állomáson megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezen-nel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1906. évi április hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1911. évi márczius hó 31-ig.

Bérlőnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére: 3 szobát lakásul a fővételi épület emeletén, ugyanott 1 éléskamrát, 3 pinczét, 1 főzőkonyhát a felvételi épület helyiségben, 1 padlást, 1 1 jégvermet, 1 gazdasági udvart, végül az I. és II. oszt. éttermet.

Megj. gyeztetik, hogy a vendéglő III. osztályú város és étterem fűtése és világításának felét a magyar királyi államvasutak viselik.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magyar királyi államvasutak főt kiirt Zenta állomása, pályaudvarán levő vendéglő üzletreri felirattal ellátott, lepecsételt, baktékba zárt, nemkülönbön kellő olmányokkal felszerelt ajánlatukat 1906. évi január hó 16. án déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőség általános osztálya főnöknél (Üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz Kétszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránaál 1906. évi január hó 16. án déli 12 óráig vagy személyesen, vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letételről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletre vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 19. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlatvökről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1905. évi december hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

50 százalék megtakarítás a fűtésnél!

A legjobb találmánya

„Ilona“-brikett

mely kötőanyag nélkül készül, az összes fűtőanyagok közül a legtekő-letesebb, szagtalan, tartós parázsszal ég, nincs salakja, nem kormol, nem füstöl és nem piszkít, és a legolcsóbb fűtőanyag. A kőszénnel nem drágább és kétszeres fűtőképességgel bír. — Egyetlen kísérlet meg fog mindenkit győzni a fűtőanyag páratlan előnyeiről. — Megrendelhető:

Altmann Ede

főelárusítónál

3057

Wesselényi és Kis Ernő-utczák sarkán,

☛ Telefon szám 46. ☛

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle

Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan és r seplők, májfoltok, bőrrákák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

232

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában.

Ideális szépség

elérhető az egész világon elterjedt hírneves

H AJ Ó S - F É L E ARADI IBOLYA-CRÉME

használatával.

Csudálatos használatánál fogva az elegáns hölgyközönségnek kedvenc szépítő szerévé vált.

Szeplő, májfolt és mindenféle arctisztatlanságot varázszerűen eltüntet.

Nappal is használható!

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill. Ibolya-hőlgypor fehér, róssa vagy krém színben doboza 1 K. 20 L. Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Kapható a készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

167

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Avább Földes Kelemen, Maurer Lajos (04), Koszuth Pál, Ring Lajos, Vajtek Kálmán gyógyszerészek utánnál

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Baross-paiki kioszknak folyó évi január hó 1-től számított 3 évre való bérbeadása iránt folyó évi január hó 22-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár: 1596 korona évi bér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta s szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékeve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1906. évi január hó 2-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
ajjegyző.

Magyar királyi államvasutak.

246368—1905. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak vonalain az 1906. és illetve az 1907. és 1908. évben talpfajelítés céljaira szükséges, évenként mintegy 3165 q. sósav, 10 000 q. neutrális olaj, valamint a szükségét, évenként mintegy 410 000 drb. talpfajelző szeg szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati űrlapok, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlati felhívás részletes módzatokat tartalmazó ajánlati felhívás az alulírott igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 78. sz. II. em. 40. ajtó sz.) megtekinthető és ugyanott díjtalanul kapható.

A szabályszerűen kiállított egy koronás magyar kir. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok, — a 60 filleres bélyeggel ellátott és aláirt ajánlati felhívással együtt, lepecsételve legkésőbbben 1906. évi január hó 23. án déli 12 óráig a fentemített szakosztálynál benyújtandók, vagy pedig posta útján oda küldendők és a boríték ezzel a külszimmal látandó el:

„Ajánlat 246368/905. számhoz.”

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó anyagok értékének 5%-a legkésőbbben 1906. évi január hó 23. ének déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránaál (Budapest, VI. ker., Andrassy ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott, valamint olyan ajánlatok, melyek nem az előirt módon tételnek, vagy a melyek az aláirandó ajánlati felhívás nélküli nyujtatnak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1905. évi december hóban.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

(Utányomás nem díjazatik.)

FARSANGRA!

*Diszes báli meghívók.
. Izléses esküvői és .
eljegyzési értesítések.
Tánczrendek. Belépő
jegyek. Műsorok. Szin-
lapok óriási válasz-
tékban kaphatók az*

Aradi Nyomda Részvénytársaságnál

Aradon.

Farsangi ujdonságok!

Leltár — előtt

egész január folyamán, leltárunk befejeztéig különböző kiselejtezt árukat rendkívüli olcsó árban árusítunk! 171

Rosenblüh H. és Társa.

Báli legyezők, belépők, virágok.

Báli legyezők, belépők, virágok.

Rendkívüli olcsó árban a következő cikkek kerülnek eladásra:

Párszáz szőnyeg-maradék, prima Tapestry
rendes forgalmi ára 2 frt, 2 frt 20 kr.
most 1 frt 40 kr.

Másodrendű Tapestry most 1 frt 20 kr.

Prima Kidderminster, 90 cm. széles, rendes forgalmi ára 2 frt 25 kr.
most 1 frt 40 kr.

Ruhaszövet maradékok az utolsó idényből félárban.
Fehérnemű, egyes darabok, hibátlan áru, rendkívül le szállított árban.
Asztalnemű, egyes abroszok, szalvetták és rendkívüli alkalom színes kávé garnitúrákban.
Egy 6 személyes duqlaszéles ajour 6 asztalkendővel 3 frt 75 kr.
Az árengedmények 25—50%-ig vannak leszámítva.

Farsangi ujdonságok!

Dr. Hubert gyógyintézete

Sebészi és női betegeknek

Apátfalván.

Kényelmes, 3076

modern berendezés.

Mérsékelt árak.

Csanádmegyei telefon szám 3.

Szépségápolás

kozmetikai 2834

SZALON,

hol mindenféle szépség hibák, ráncos arcokat is, a legújabb módszer szerint sikerrel kezel

Mme Győri

Szabadság tér 18. II. udvar.
Haszinger utca 2. I. emelet.

Árverési hirdetés.

Közhirre tétetik, hogy Berzova község országos és hetivásárain a **helypénzszedési jog gyakorlása** 1906. évi február hó 1-től 1909. évi január hó 31-ig terjedő 3 évre a berzovai körjegyzői irodában **1906. évi január hó 22-ik napján délelőtt 10 órakor** megtartandó nyilvános szóbeli árverésen haszonbérbe adatik.

Miről bérelni szándékoznak azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ugyanott megtekintethetők.

Berzován, 1906. évi január hó 5-én.

73

Az előljáróság.

6039—1905. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Pavlovits Constantin pankotai lakos végrehajthatónak, özv. Petrovits Milinovits Krisztina törökkanizsai lakos végrehajthatást szenvedett elleni 231 kor. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajthatási ügyében az aradi kir. törvényszék (a világosi kir. járásbírósa) területén levő s Magyarád községben fekvő, a magyarádi 588. sz. tkvben A. + 1. sorsz. a. (1292—1244.) hrsz. alatt felvett szőlőre 140 korona, a magyarádi 690. sz. tkvben A. + 1. sor. 1392/a. hrsz. szőlőre

40 korona, a magyarádi 690. sz. tkvben 1389/b. 2. hrsz. a. felvett szőlőre 40 kor., végül a magyarádi 938. sz. tkvben A. + 1. sorsz. 1273/a. hrsz. a. felvett szőlőre 852 koronában az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi február hó 10 ik napján délelőtt 10 órakor Magyarád község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 14 korona, 4 korona, és 85 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3838. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek, a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1905. évi november hé 30-án.

A kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság.

Povolni,
kir. aljbíró.

72

Könyvkötészetünkben
egy ügyes fiu
tanulónak
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Üzlet:

Andrássy-tér 13. szám

Minorita-palota

Telefon 333. szám.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Kohn József

Gyári-műhely:

Batthyány-utca 32. sz.

saját ház.

Telefon 321. szám.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

ARAD.

Fémáru gyár

Electro Chemiai galvanisáló, ezüstöző, nikelező, rezesítő és fémsziszoló intézet. Avult edények ujbolli czinezése.

Saját készítményű nikkelezett üveg és majolika tálcák.

Nagy raktár mindennemű háztartási és konyhaberendezési cikkek, úgy mint bádóg és zománczott főző edényekből, asztali és függő lámpákból. — Fürdőkádak, ülő fürdő és gyermekkádak, zuhanyok, úgy a közönséges háztartásban, valamint vízvezetékhez alkalmazhatók a legizlésesebb és diszes kivitelben mindig készen raktáron kaphatók.

Egyedül csak nálam kaphatók!

Egyedül csak nálam kaphatók!

Nagy választéku ujévi ajándékok

minden mechanikai játék-árúkból.

1906

APRÓ HIRDETÉSEK.

A kinek

ismeretség híján

külsőre, nevelőre, életvezetőre, könyvelőre, segédre, leányra, gazdaságra, kulcsárra, vintellőre, kertészre.

kulcsárnőre, gazdaszanyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodasszolgára, pénzbesszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége

AKI

eladni kíván

autort, szongorát, bori, gyümölcsöt, gabonát,

üzletet, műhelyt, lakást stb.; vagy

AKI

bérbesadni kíván

tereket, házat, vadászterületet,

halászatot, teiket, kocsit, lovat,

AKI

mindenféle vétel vagy bérbévitel esetén ajánlatot keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értesít, ha az

„ARADI KOZLONY”

kis hirdetési

rovatát használja.

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős papírból egész vászon kötésben pör sarkokkal 500 oldal tartalommal 24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fia. Könyv és papirkereskedés. 235

Nagymennyiségű plépánt

eladó az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

Szalonnát

perzselt 2-3 oldal 100 kiló, nagyobb mennyiségben veszek. Garai Károly, Aradon, Hajó-utca 4. szám. 47

Hehs Victor

törvényszéki bejegyzett és az egész országban bevezetett **hiteltudósító** irodája Aradon, Tököly tér 6. sz., Frik-ház. Alapítotott 1898. 2301

Nagymennyiségű maculatura

eladó a kisdohivatalban.

Veszek könyvtárakat,

egyes könyveket és hangjegyeket legmagasabb áron. Kerpel Izsó, könyv-, papir- és zeneműkereskedése, könyv- és zenemű kölcsöntára, Aradon. 2589

Azonnal kiadó!

Forray-utca 7. szám alatt, portáléval ellátott csinos üzlethelyiség azonnal kiadó. Bővebbet I. em. ajtó 5. szám. 70

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Hölgyek figyelmébe!

Ajánlja magát gyakorlott, **Budapesti**

arcz, kéz, (manikűr) hajápoló s hajfestő.

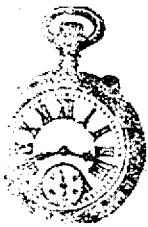
Házhoz is megyen. 2741

Szives pártfogást kér

Varga Jusztine

Árpád-tér 3. szám,

— I. em. (jobbra) ajtó 6. —

Hány óra van!

csak akkor tud meg, ha

SZILÁGYI MÁRTON

ujjonnan megnyitott és gyárilag berendezett óra-javító műhelyében javíttatja meg az óráját, hol mindennemű órajavítás kivétel nélkül, gyorsan és pontosan, egy évi jótállás mellett csak 90 krajczár. — Egy óráéveg 10 kr. Mutató 5 kr. Ugyanott kaphatók a legjobb minőségű zseb- és fali órák bámulatos olcsó áron. 2823

Szilágyi Márton,

mű-órák

Vörösmarthy-utca 3. sz., a színházzal szemben.

Kérem a szépet nem össze-
téveszteni!

Uraságoktól

használt nyári és téli férfi ruhákat, utazó bundákat, háló, ebédlő- és más bútorokat a legmagasabb áron veszek és **eladok** rendkívül olcsó árak mellett Kivántra házhoz is megyek. Frack öltönyök kölcsönj mellett kaphatók.

ROTH A.

Aradon, Asztalos Sándor utca 5. sz., az „Arany ABC” mellett. 2771

Kérem a szépet nem össze-
téveszteni!

Saját készítésű

nap és esőernyők,

díszernyők, kerti ernyők, márnók ernyők és szörmeárak ólvasi válsztekban.

Ernyő javítások és áthuzatok

2 óra alatt elkészülnek

Elvállalok továbbá díszernyők újjalakítását is. 2781

Nassan R.

Arad, Szabadság tér 19. Rosenblüh H. és Társa cég mellett.

M. kir. szabadalmazott

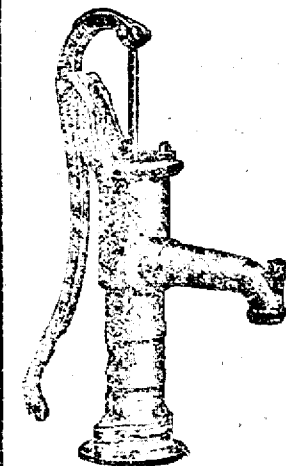
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

Golyo szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálat t. — a gép jó működéséért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű belül gummirozott kender-csövek a legolcsóbb áron.

Kutak

a hozzávaló csövekkel

olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő. 274

Arad, Rákóczi-utca 27. sz. Egy borprés eladó.

20541—1905 ka.

Hirdetmény.

Az aradi rendőrkapitányi hivatal mint elsőfokú iparhatóság és az aradi járási főszolgabírói hivatal mellett 1906. évben működő iparhatósági megbízottak választásának határidejéül 1906. évi január hó 14. napjának délelőtt 10 és fél óráját a kapitányi hivatal iparügyosztályába kitűzöm, mikorra az önálló kereskedők és iparosok meghívotnak.

A választók jegyzéke ugyancsak előbb jelelt hivatalban betekinthező és az az elleni netáni felszólalások ugyanott írásban benyújthatók.

Arad, 1905. évi december hó 27-én.

Sarlot Domokos, főkapitány.

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszer 14 karatos aranyból és finom ezüsből, ugyszintén arany, ezüst, orosz tulaezüst és mindennemű fém és inga, fali, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerész

Arad, Szabadság-tér,

Simonyi-utca sarkán, régi színház épület. 934

Gásza Béláné

divatüzletéből Arad, Kossuth-utca.

Gásza bácsi levele.

Nagyérdemű Vevőim!

Érzem, hogy a mult év hirtelen közelebb vitt a sirhoz. De addig is megnyugszom Isten rendelkezésében, mert így van ez jól: nekem sem ados senki s én sem tartozom senkinek. Észomoru év őszén 11 ezer koronával csüngtem 46 osztrák gyárosnál.

Sokan tudják, hogy nekem rengeteg c-anádmegyei vevőm van, kiket már 2 év óta sujt az iszonyu szárazság. Miért zaklattam volna őket tehát? mikor becsületesen megfizettek eddig.

Még nem is olyan nagyon régen Vangyel István postafőtiszt ezt üzent nekem Emilián fiamtól: „Mondd meg édes atyádnak, hogy talán eszik a ruhát Mezőhegyesen, annyi csomagot külddök.”

Hosszu 17 éven át tömtem az osztrákok zsebeit, fáradtam helyben és vidéken, hogy szerezzek öreg napjaimra. De mit tesz velem két bécsi gyáros, hogy: Jézussa ne legyen!

Csodnyitási kérvényt nyujt be ellenem a kir. törvényszék női. Pedig, ha kis halasztást enged, fejtétlenül megfizethettem volna mindannyiuknak, hiszen szeretett kedves vevőim iparkodtak volna megfizetni a künnlevő 8 ezer koronán felüli kapni valóit.

Sebáiben 2 magyar gyárosnak is adós maradtam s mivel ezek hozzájárultak a kért fizetési halasztáshoz, megkapják tőlem követelésüket. A tő bi magyar gyárosoknak utolsó koronáimat küldöm el, hogy ők ne rövidüljenek; az osztrákok pedig magukra vessenek, miért rontották el — bizalmatlanságukkal — dolgoikat.

27 én volt üzletem árverése, hol a boitban lehetőt egy vidéki zsidó vette meg s vitette el Szegedre.

A mai napon teljesen új és jó árukkal lett hitvesen üzlete felszerelve, minden új ott, csak én vagyok a régi, kívül-beül 48 as.

Mivel ezentul nekem sem ad hozomra az osztrák, hát: hoczei nesze, most már csak így kalmárkedhatik

Gásza bácsi.

Az üzletben minden áru szép, szintartó és divatos.

Számos látogatásért esd

Gásza Béláné.